

JELENTÉS
A BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK
IGAZGATÓSÁG
2010. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A jelentést készítették:

Összeállította: Balogh László, Petróczi Imre

Írta: Balogh László, Fischer József, dr. Gabler Júlia, Gál Róbert,
dr. Kopek Annamária, Korbély Barnabás, Megyer Csaba, Menczel Krisztina, Petróczi Imre,
Tóth Szabolcs

Adatszolgáltató: Barcza Ákos, Barcza Gábor, Békássy Gábor, Bognár Beáta, Cserép Attila,
dr. Cservenka Judit, Csiszár Viktor, Hajdu Anita, Hardy Ferenc, Hegyi Lajosné, Horváth
Éva, Jagasits Szilárd, Józsa Erika, Kenéz István, dr. Klein Ákos, Kovács Zoltán, Lajkóné
Nagy Gabriella, Lelkes András, Magyar Máté, Mészáros András, Nagy Attila, Nagy Károly,
Nagy Kornél, dr. Nagy Lajos, Novák Marcell, Novotny Zsolt, Óvári Miklós, Primusz József,
Rajnai Virág, Rozner György, Selyem Anikó, Simon Pál, Sinka Gábor, Somlai Szilárd, Soós
Edina, Szerdahelyiné Bohák Mária, Szinai Péter, Takács Bódis Attila, Vers József, Versné
György Edit, Vókó László, Zábrák Károly, Zöld Mariann

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
2. Személyi állomány	6
3. Területi adatok	8
3.1. Védett és védelemre tervezett területek	8
Védelemre tervezett területek	9
NATURA 2000 területek	9
3.2. Saját vagyonkezelésű területek	9
3.3. Terület nélküli értékek	11
Források	11
Barlangok	11
Víznyelők	12
4. Kutatás és monitorozás	13
4.1. Kutatás	13
4.2. Monitorozás	14
5. Kezelési tevékenység	20
5.1. Kezelési tervek	20
5.2. Élőhely fenntartás, kezelés	21
5.3. Élőhely rehabilitáció	25
5.4. Fajmegőrzés	28
5.5. Saját állatállomány	31
Tihany (+ Csopak)	32
Káli-medence (Salföldi Major)	32
Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum	32
Zalavár, legelő	33
5.6. Vadászterületek	33
5.7. Halászati vizek	34
Védett vizek	35
Védett halastavak	36
6. Jogi tevékenység	37
6.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma	37
6.2. Szabálysértés	38
6.3. Természetvédelmi bírság	39
6.4. Büntető ügyek	39
6.5. Polgári perek	40
7. Természetvédelmi őrszolgálat	41
8. Költségvetés és vagyon	43
8.1. Kiadások	43
8.2. Bevételek	44
8.3. Vagyon	44
8.3.1. Befektetett eszközök	44
8.3.2. Forgóeszközök	46
8.4. Épületek	46
8.5. Eszközök	47
9. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	49
9.1. Turisztikai infrastruktúra	49
Oktatóközpont – szállás	49
Bemutatóhelyek	50
Tanösvény	51
9.2. Kiadványok	51
9.3. Látogatottság	52
9.4. Társadalmi kapcsolatok	54
9.5. Környezeti nevelési intézkedések	55
9.6. Barátságos természetvédelem, Zöld-Pont Iroda	56
10. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel	57
11. Belföldi és külföldi együttműködés	58
12. Ellenőrzés	60
13. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)	62

1. Bevezetés

A 2010. évi parlamenti választások után kialakított új kormányzati struktúrában a nemzeti park igazgatóságok szakmai felügyeltét és irányítását a Vidékfejlesztési Minisztérium, azon belül a Környezetügyért Felelős Államtitkárság látja el. Az államigazgatás rendszerének, az állami intézmények struktúrájának megváltozásával Igazgatóságunk dolgozói kormánytisztviselők lettek. Az előbb említett változások kapcsán elkészült az új Alapító Okiratunk és elfogadásra került az új Szervezeti és Működési szabályzatunk is a 2010. évben.

A 2010. év felemásan alakult a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság szempontjából. Minket is érzékenyen érintett a csapadékos időjárás és az ezzel kapcsolatos gondok (pl. mezőgazdálkodásban), de a problémák közül kiemelkedik az alapvetően és legsúlyosabban Veszprém megye nyugati részét (Torna-patak és Marcal-folyó térsége) érintő vörös iszap szennyezés, amelynek a természeti értékeket érintő hatásainak feltárása, felszámolása folyamatban van és a jövőre nézve is ad feladatot Igazgatóságunknak. A pozitív dolgok közül mindenképpen kiemelendő, hogy a rekordokat döntögető éves csapadéknak számos természetvédelem szempontjából kedvező hatása is volt (pl. lápok – láprétek vízellátásának javulása, források vízhozamának növekedése). Kedvező az is, hogy a projektjeink vitelében eredményesen előre tudtunk lépni, és az újonnan benyújtott pályázataink is sikeresek voltak. A 2010. év szempontjából releváns projektjeink:

Pályázat neve	Azonosító	Futó / Lezártult pályázat
A kiemelt jelentőségű élőhelyek és fajok helyreállítása és megőrzése a Kelet-Bakony területén (Eastern Bakony - LIFE +)	LIFE07 NAT /H/000321	Fut
A zirci Arborétum rekonstrukciója	KEOP- 3.1.3./2f/09-2009- 0006	Fut
Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretében megvalósuló „PaNaNet” (Burgenlandi és nyugat-dunántúli természetvédelmi területek hálózata)	L00038	Fut
Central Europe Operational Programme: HABIT-CHANGE 2007-2013	2CE168P3	Fut
Élettelen természetvédelmi értékek védelme a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén I. forduló	KEOP- 7.3.1.1./2008- 0017	Fut
Élettelen természetvédelmi értékek védelme a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén II. forduló	KEOP- 3.1.2/2F/09-2010- 0008	Fut
Láprétek, gyepek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén. I. forduló	KEOP- 7.3.1.1./2008- 0020	Fut
Láprétek, gyepek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén. II. forduló	KEOP- 3.1.2/2F/09-2010- 0024	Fut

Levendula-ház látogatóközpont a Bakony-Balaton Geopark keleti kapuja.	KDOP-2.1.1/D-2f-2009-0006	Fut
Pannon Csillagda – Látogató Központ kialakítása Bakonybélben	KDOP-2.1.1./ B-09-2010-0006	Fut
A Bakonybéli Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza infrastrukturális fejlesztése.	KEOP-3.3.0.-2008-0015	Lezárult
A kerecsensólyom védelme a Kárpát-medencében (LIFE)	LIFE06 NAT/H/000096	Lezárult
A Tihanyi Levendula Erdei Iskola Infrastrukturális fejlesztése	KEOP-3.3.0.-2008-0030	Lezárult
Élőhely-helyreállítás és gyepkezelés a Tapolcai-medencében (LIFE)	LIFE06 NAT/H/000102	Lezárult
Élőhely helyreállítás a a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén	KEOP-7.3.1.2./09-2010-0040	Újonnan beadva
Élőhely-védelem és -helyreállítás a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság területein.	KEOP-7.3.1.2./09-2010-0030	Újonnan beadva

Az Igazgatóság életében sajnálatos és tragikus esemény is történt a múlt évben: Kranabeth Roland osztályvezető kollégánk, és Futó Elemér volt természetvédelmi őr kollégánk elhalálozott. Emléküket megőrizzük.

Az Igazgatóság jelenlegi munkatársai közül többen kitüntetésekkel vehettek át a 2010. évben:

- Petróczi Imre a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt kitüntetéssel,
- Dr. Gabler Júlia és Zábrák Károly Miniszteri Elismerő Oklevél kitüntetéssel.

Az Igazgatóság munkatársai közül nyugdíjba vonult a múlt évben Potyondi Zoltán traktoros, gépkezelő.

Fontos feladatok kapcsolódtak a múlt évben az EU Natura 2000 hálózat működtetéséhez is:

- NATURA 2000 adatok frissítése,
- természetvédelmi célkitűzések meghatározása Natura 2000 területekre vonatkozóan,
- Natura 2000 területek bővítése (nálunk a Keleti-Bakonyban),
- a részben módosított jogszabályi környezetnek való megfelelés.

A 2010. évben márciuselejétől december végéig Igazgatóságunk üzemeltette a Vidékfejlesztési Minisztérium síófoki oktatóközpontját és üdülőjét. Próbáltunk az adott évben újításokkal, fejlesztésekkel forgalomnövekedést elérni, kihasználtságot növelni (pl. bevezettük az üdülési csekk elfogadást) az általunk Vidravára elkeresztelt objektumban.

A Biodiverzitás Éve programsorozathoz kapcsolódóan a múlt évben első ízben lebonyolításra került egy EU LIFE forrásból támogatott pályázat, a Biodiverzitás Fővárosa projekt. Különösen örömteli számunkra, hogy a címre országosan pályázó 43 településből 20 kandidáló az Igazgatóságunk működési területéről volt, és többen közülük kategóriájukban helyezettek voltak.

2. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2010-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	köztisztviselő	0	12	48	27 fő/3 nyelv	1fő másod-diploma szerzéséhez egyetem elkezdése; 3 fő közig. szakvizsga; 3fő közig alapvizsga; további 1 fő mérlegképes képzést kezdett, 2 fő mérlegképes képzést végzett, további 16fő különböző (pénzügyi, SzJA, TB, bér, munkaüi., turisztikai, stb.) továbbképzésekben vett részt.
	ügykezelő	0	0	0	0	-
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	15	23	1	2 fő/1 nyelv	-
	szerződéses	0	0	0	0	-
Összesen		15	35	49	29 fő/3nyelv	-

A 2010. évben az Igazgatóság nyitó létszám-előirányzata 71 fő volt, amely az év folyamán nem változott, bár március 4-ével 16 fő munkavállaló került az Igazgatóság állományába a Vidra-vár Oktatási Központ (Siófok) üzemeltetési szerződéséből adódóan. Az Igazgatóság 2010. évi tényleges nyitó létszáma 82 fő, melyből 6 fő állományon kívül (gyes, gyed, táppénz, felmentés) volt. A 2010. évben az Igazgatóság záró létszám-előirányzata 71 fő, a tényleges záró létszám 99 fő, amelyből 2 fő THGy-ás, 2 fő Gyed, 1fő Gyesen volt.

2010. éves átlagos statisztikai állományi létszámunk 109 fő, ebből 18 fő a közmunkások éves átlaga.

Az év folyamán összesen felvett munkavállalók létszáma 78 fő, az összes leszámloló munkavállaló létszáma 61 fő volt. A jelentős munkaerő fluktuáció fő oka egyrészt a közmunka pályázat alapján foglalkoztatottakból, másrészt a siófoki Vidra-vár Oktatási Központ üzemeltetéséből és annak december 31-i lezáródásából adódott. A 2010. évben a január 15-től augusztus 31-ig tartó közmunka pályázat alapján összesen 31 fő dolgozó került felvételre, ez a pályázat idejének átlagában 26 fő munkavállaló foglalkoztatását jelentette.

A közmunka pályázat alapján foglalkoztatott fizikai munkavállalókkal láttuk el az állattartással és a természetvédelmi kezeléssel kapcsolatos fizikai munka feladatok jelentős részét.

A siófoki Oktató központ átvételekor 16 fő munkavállaló alkalmazására került sor, a nyári szezon idejére még 2 fő felvétele történt. Igazgatóságunk üzemeltetési szerződése 2010. december 31-én véget ért és az intézményt átadta a VM illetékes szervezetének.

A Tapolcai-tavasbarlang üzemeltetésére az egyedi munkaidő beosztás és a barlangban fennálló radon sugárzás miatt az év folyamán összesen 12 főt alkalmaztunk, ebből 9 fő volt határozott idejű munkaszerződéssel.

A pénzügyi osztály állományába a 2010. év folyamán 1 fő felvétele történt meg határozott időre, de az ő munkaviszonya megszűnt a Gyed-en lévő kolléganő munkába állásával, majd 1 fő határozott időre történő felvételével oldottuk meg egy szülési szabadságon levő munkatársnő helyettesítését.

A személyi állománnyal kapcsolatban összességében elmondható, hogy a munkavállalók magasan kvalifikáltak, munkaköri feladataik ellátásához megfelelő képzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkeznek, a létszám előirányzat azonban az elvégzendő feladatokhoz mérten igen szűkösnek tekinthető.

3. Területi adatok

3.1. Védett és védelemre tervezett területek

Működési terület (ha)	1.013.850
------------------------------	------------------

	<i>Védett</i>		<i>Ebből fokozottan védett (ha)</i>	<i>Változás a tárgyévben (ha)</i>	<i>Védelemre tervezett</i>	
	<i>Száma (db)</i>	<i>Kiterjedése (ha)</i>			<i>Száma (db)</i>	<i>Kiterjedése (ha)</i>
Nemzeti Park	1	57.019	10.471	0	-	-
Nemzeti Park bővítés	-	-	-	-	1	7.062
Tájvédelmi Körzet	3	11.240	248	0	2	9.386
Tájvédelmi Körzet bővítés	-	-	-	-	1	189
Természetvédelmi Terület	27	5.499	0	0	4	920
Természetvédelmi Terület bővítés	-	-	-	-	1	20
Ex lege védett láp	131	14.000	0	0		
Ex lege védett szikes tó	0	0	0	-		
Összesen	162	87.758	10.719	0	9	17.577

Ramsari	1 (+1)	14.745 (+60.000)		0	0	0
Bioszféra Rezervátum	0	0		0	0	0
Világörökség	0	0		0	0	0
Európa Diploma	1	645		0	0	0
NATURA 2000 Madárvédelmi terület					6	108.249
NATURA 2000 Élőhelyvédelmi terület					68	250.053

Igazgatóságunk működési területe nem változott.
Védetté nyilvánítás 2010. évben nem volt.

Védelemre tervezett területek

Balaton-felvidéki NP bővítése (kb. 7.600 hektár)
 Marcal-medence TK (kb. 3.000 hektár)
 Kerka-menti TK (6386 hektár)
 Mórchelyi halastavak TT (kb. 450 hektár)
 Csörnyeberek Erdőrezervátum (21 hektár) (A Zalakomári madárrezervátum TT bővítése; összes területe 105 hektár, de ebből már védett 84 hektár.)
 Remetekert Erdőrezervátum (156 hektár)
 Tóth-árok Erdőrezervátum (189 hektár) (A Magas-bakonyi TK bővítése; összes területe 440 hektár, de ebből már védett 251 hektár.)
 Vaskereszt Erdőrezervátum (136 hektár)
 Vétyemi bükkös Erdőrezervátum (179 hektár)

NATURA 2000 területek

Különleges Természetmegőrzési és Különleges Madárvédelmi Területek (NATURA 2000 területek) a BfNPI működési területén		
	<i>Egység (db)</i>	<i>Terület (hektár)</i>
Somogy megye	18	25.065
Zala megye	18	80.781
Veszprém megye	31	113.369
Balaton		58.319
Összesen		277.534

Fontos feladatok kapcsolódtak a 2010. évben az EU Natura 2000 hálózat működtetéséhez:

- NATURA 2000 adatok frissítése.
- Természetvédelmi célkitűzések meghatározása Natura 2000 területekre vonatkozóan.
- Natura 2000 területek bővítése (Igazgatóságunknál a Keleti-Bakony és a Papod-Miklád Natura 2000 területeket érintette).
- A részben módosított jogszabályi környezetnek való megfelelés.

3.2. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Összes kiterjedése (ha)	Tárgyévben vásárolt /átkerült terület (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	1237	5	539	43	698	57
Gyep	6554	14	3830	58	2724	42
Kert	0	0	0	0	0	0
Szőlő	2	0	2	100	0	0
Gyümölcsös	27	0	0	0	27	100

Nádas	1414	36	1414	100	0	0
Halastó	38	0	38	100	0	0
Erdő	2367	73	2346	99	21	1
Fásított terület	11	0	11	100	0	0
Kivett	1456	4	1390	95	66	5
Összesen	13106	132	9570	73	3536	27

A növekedés jelentősebb tételei a következők:

- MNV ZRt-től átvett, egykori ÁG-i, majd ÁPV Rt területei (93 ha)
- területileg nem jelentős, de vagyongazdálkodási szempontból igen:
 - a Tapolcai-tavasbarlang melletti épület megvétele
 - a zalavári major melletti szénatároló területének megvétele

Több területnél erdősülés miatt alrészlet változások történtek, mely a művelési ágak arányát változtatja kis mértékben.

Fontos megjegyezni, hogy 125 ha terület vagyongazdálkodási jogának bejegyzése jogszabályi akadály miatt nem történt meg, ezekenél csak a Magyar Állam tulajdonosi bejegyzés került az ingatlanra.

A haszonbérbe adott területek nem növekedtek.

A bérbe adott területek aránya jelentősen nem változott és az arányokon azonban továbbra sem szándékozunk változtatni. A vagyongazdálkodásról szóló törvény változásai miatt átmenetileg az Igazgatóság a lejárt szerződéseket 2009. évben meghosszabbította.

A vagyongazdálkodási tevékenység nagy hangsúlyt kap továbbra is a BfNPI tevékenységében, mivel az elmúlt években nőtt a saját kezelésű földterületek nagysága, illetve az egyéb vagyoni elemek mennyisége. A természetvédelmi kezelés alapvetően a terület rendeltetésének és művelési ágának megfelelő kezelési és gazdálkodási tevékenységet jelent, melyben elsődleges hangsúlyt a természeti értékek megőrzése és gyarapítása kap.

A gazdálkodási cél továbbra is hangsúlyos, mert a BfNPI tulajdonában az állatállomány nagysága az összes állatfaj tekintetében a 1000-es létszámot is meghaladta. A bivalyállományunk országos viszonylatban a jelentős (egyedszámában és genetikai értékében egyaránt) és az elmúlt évek tenyésztői munkájának köszönhetően a szürke marha állatállomány is jelentősen gyarapodott. Az üszöket a korábbi évek gyakorlatával szemben értékesítettük és a tehénlétszámot csak a közeljövőben történő beállításokkal növeljük.

A legelőterületeinket a korábbi évek tervei alapján bővítettük (villanypásztorral kerítettük be és az állatkezelésekhez szükséges karámok kialakítását is megkezdtük), részben a közmunkaprogramban foglalkoztatott munkavállalóink többletfeladat végzésével.

A saját gazdálkodásunk legelőigényét és a saját vagyongazdálkodásunkban lévő területek kezelését elsődlegesnek tekintjük, így a legelőink felhasználását továbbra is elsősorban a saját erőforrásainkkal és legelő állományunkkal kívánjuk hasznosítani.

Általában csupán az extenzív vagy félintenzív földhasználat érdekében történtek korábban részünkről bérbeadások, az Igazgatóság kapacitásainak helyes kihasználása érdekében ott ahol legelő állattal rendelkező helyi illetőségű vállalkozótól erre igény mutatkozott. Zalaváron

megvásárolt istállóépületeink közül az egyiket a bivalytartás jobb feltételeinek kialakítása érdekében korszerűsíteniünk kell, ami több millió forintot igénylő beruházás. A gulyáink hosszú távú zalavári tartása érdekében még szükséges a karám fejlesztések további megvalósítása is.

Az erdőgazdálkodói tevékenységeinket 2009. évben is a korábbi erdészeti tervekben szereplő módon folytattuk, több helyen került sor kezelési feladatok végrehajtására. Véghasználatot és növedékfokozó gyéritést egyaránt végeztünk a 2009. évben.

3.3. Terület nélküli értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Természeti emlék	0	0
Forrás	1680	100
Barlang	711	0
Víznyelő	533	70
Kunhalom	270	0
Földvár	61	0

Források

Nagy gyakorlattal és kitűnő helyismerettel rendelkező geológus szakemberek a 2010. évben is folytatták a források kataszterezését az Igazgatóság működési területén, túlnyomórészt Veszprém megyében (2010-ben 200 db forrás felmérésére kötöttünk szerződést, de a munka végteljesítése 2011. év májusában történik meg). A fenti összesített számmal kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy – természetesen a társigazgatóságokkal történt egyeztetéseket követően – más nemzeti park igazgatóságok hozzánk közel eső peremterületein (pl. a Keleti-Bakony Fejér megyei részén) is elvégeztük a források felmérését. A jó ütemben haladó adatfeldolgozás során közvetlenül a VM Barlang- és Földtani Osztálya által összeállított digitális adatbázis kerül feltöltésre. Országos összehasonlításban Igazgatóságunk szolgáltatotta eddig a legtöbb, minden tekintetben szabatos adatot a természetvédelmi nyilvántartás számára. A felmérés eredményeit gyakran tudjuk a napi munkánk során is hasznosítani (településrendezési tervek véleményezése stb.).

Barlangok

Működési területünkről a jelenleg aktuális adatbázis 711 db barlangról tesz említést (ennyi objektum rendelkezik szabatos pontosságú GPS vevővel bemért bejárat koordinátákkal). Ez a szám az alapadatok folyamatos ellenőrzésével (szinonimák kiszűrése, néhány eddig meg nem talált, de bizonyítottan létező barlang GPS-el történő bemérése, hiányzó térképek, és dokumentációk elkészítése stb.) várhatóan változni fog. A Minisztérium által felállított minőségi követelmények szerint dolgozó barlangtérképezési kapacitás véges volta, és az elvégzendő feladatok nagyságrendje miatt várhatóan hosszú ideig munkát adnak azon hosszabb, fokozottan védett barlangok, amelyek föld alatti kiterjedésének meghatározása még előttünk áll.

Sikerült további adatokkal aktualizálni a közhiteles Országos Barlangnyilvántartás adatbázisát is: elkészültek a Keszthelyi-hegységben nyíló November 7. barlang és Medvehagymás-barlang térképei.

Az utóbbi évek talán legnagyobb jelentőségű hazai barlangkutatói eredménye a Tapolca város belterületén nyíló, fokozottan védett Berger Károly-barlanghoz kötődik. Ennek hossza 2010. év végéig 900 méter volt, ekkor azonban a Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport tagjainak sikerült egy alsó szintre lejutva 2–3 kilométernyi újabb járatrendszert feltárni. A feltárás jelentőségét nem elsősorban a tekintélyes járáthossz adja, hanem azok a ritka képződmények és karsztjelenségek, amelyek az országban csak néhány helyen fordulnak elő. Így négy nagyobb hajdani forrásterem található a barlangban, közülük kettőben a legnagyobb vízfelületű hazai barlangi tavak helyezkednek el, a másik kettőben pedig különösen gazdag ásványtársulások (aragonit, borsókövek, logomitok, cseppkövek) és kisebb tavak figyelhetők meg. Utóbbiak közül az egyiket egy 30 °C-os hévízfeltörés táplálja.

Víznyelők

Ugyancsak jó ütemben folytatódott az ex lege víznyelők kataszterezése is: 70 db víznyelő felmérésére történt meg 2010. első félévében, és újabb 27 víznyelő felmérését rendeltük meg a kutatóktól (várható végteljesítés: 2011. május). A munka hatékonyságát ebben az esetben is növeli az, hogy immár digitális adatbázisba történik az adatok bevitele.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt megnevezése	Összeg (eFt)	A kutatást végző szervezet/magán-személy	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzés
1	Vízimadár szinkronszámlálások az Igazgatóság működési területén (Balaton, K-Balaton)	125	BfNPI	Ramsari területeinken havi rendszerességgel összesítjük a vízimadarak telető/vonuló fajainak egyedszámait	saját költségvetés
2	Országos Barlangnyilvántartás feltöltése, aktualizálása	4.018	Lapilli Bt. Labirint Barlangkutató Egy., Reszei Attila e.v., Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csop., Bakonyi Barlangkutató Egy. Szöv., MKBT	6 db barlang térképezése, 7 db barlang természetvédelmi alapállapot-felvétele, 11 db barlang természetvédelmi kezelési terve, 43 db barlang hiányzó alapadatainak felmérése, adattári adatgyűjtés és -rendszerzés, hozzájárulás a Cholnoky-pályázathoz	saját költségvetés
3	Országos Forrásnyilvántartás feltöltése, aktualizálása	4.320	Knauerné Gellai Mária e. v., Lapilli Bt.	360 db forrás felmérése	saját költségvetés
4	Országos Víznyelőnyilvántartás feltöltése, aktualizálása	680	Móga János e.v., Hun-tax '2002 Kft.	40 db víznyelő felmérése	saját költségvetés
5	A Bakony–Balaton Geopark dokumentációhoz szakmai anyag elkészítése	2.500	Lapilli Bt. Budai Tamás e.v., Csillag Gábor e.v.	A tervezési területre vonatkozó komplex kutatási jelentés elkészült.	saját költségvetés
6	Kisvízfolyásainak halfaunisztikai vizsgálata	25	BfNPI	Legjelentősebb kisvízfolyásaiban élő halfajok vizsgálata lehetőséget teremt a természetvédelmi kezelések megtervezéséhez.	saját költségvetés + szakdolgozók
7	Országos Barlangnyilvántartás feltöltése, aktualizálása	2.100	Reszei Attila e.v., Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület	Adatgyűjtés, -feldolgozás az Országos Barlang-, Víznyelő- és Forrásnyilvántartás részére	saját költségvetés
8	Országos Forrásnyilvántartás feltöltése, aktualizálása	2.400	Knauer József e. v., Lapilli Bt.	200 db forrás felmérése, korábbi adatbázis aktualizálása	saját költségvetés
9	Országos Víznyelőnyilvántartás feltöltése, aktualizálása	459	Móga János e.v.	27 db víznyelő felmérése	saját költségvetés

Egyéb kutatások a Kis-Balatonon: külsős engedélyesek is végeztek kutatásokat, többek között a lúdfélék populációgenetikája (Veszprémi Egyetem - dr. Liker András), haltani vizsgálatok (MTA BLKI), madárökológia (Báldi András), nád kártevőinek vizsgálata (PE GK) témákban. A Dráva Szövetség engedéllyel rendelkezik a keresztes vipera kutatását illetően a területre, azonban a kutatásra alkalmas időszakban az időjárás anomáliák nem tették azt lehetővé, ezért 2011-ben történik majd meg.

Várpalota-Inota területén a MAL Erőmű leállításával kapcsolatos öt éves ökológiai-állapot vizsgálathoz tartozó kutatásokat (4. év) a MAL Zrt. megbízása alapján Igazgatóságunk elvégezte (cönológiai felvételezések, védett fajok ponttérképezésének folytatása, fák egészségi állapotának ismételt vizsgálata). A jelentést a KDKTVF elfogadta. Annak ellenére, hogy a terület természetvédelmi szempontú jelentőségét korábban sohasem vizsgálták, iparterületnek számított, az eddigi vizsgálataink alapján bebizonyosodott, hogy számos védett (néhány esetben ritka!) növény- és állatfaj élőhelyül szolgál. Nagytermetű, idős kocsánytalan tölgyek is találhatóak a területen, amelyeket érdemes lenne megőrizni, kicsit „kiszabadítani” a körülöttük levő cserjésből. Noha a terület nem élvez semmiféle védettséget, a jelenlegi feltárt értékek megőrzése miatt kiemelten fontosnak tartanánk a természetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő erdőgazdálkodási módszerek alkalmazását, valamint az adventív fafajok (bálványfa, akác, ezüstfa, zöldjuhar) visszaszorítását. A negatív tendenciákat (adventív fajok terjedése, falopások, hulladéklerakás, vadászati létesítmények által okozott károsodások, veszélyes hulladéklerakó közelsége) antropogén hatások okozzák.

4.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	Monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése	Megjegyzés
	Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer				
1.	Tihanyi-félsziget O5x5_075 kvadrát újratérképezése	450 (áthúzó-dó)	MTM/Bauer Norbert	Az élőhelytérképezési dokumentáció elkészült.	Saját költségvetés NBmR
2.	Pécsely R5x5_101 kvadrát újratérképezése+ invazív fajok térképezése	450	Coronilla 2002 Bt./Bauer N.	Az élőhelytérkép készítése folyamatban van. Határidő: 2011. 05. 31.	Saját költségvetés NBmR
3.	Káli-medence T5x5_070 kvadrát újratérképezése+ invazív fajok térképezése Óvári M.	450	Zöld Zala TvE.	Az élőhelytérképezési dokumentáció készítése folyamatban van. Határidő: 2011. 05. 31.	Saját költségvetés NBmR
4.	Bagolyköpet gyűjtés a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság 10 mintaterületén és határozás	280	Magyar Természetkutatók Egyesülete/Mátics Róbert	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek.	Saját költségvetés NBmR
5.	Denevérfajok NBmR protokoll szerinti monitorozása a Bakonyban	600	Paulovics Péter	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját költségvetés NBmR
6.	Országos ürgemonitorozás	30	BfNPI	Az érintett területeken a felmérések megtörténtek	Saját költségvetés NBmR

7.	Madárközösségek monitorozása a Pécselyi-medence (R5x5_101) kvadrát kijelölt mintaterületein	120	BfNPI	Az érintett területeken és élőhelyeken a felmérések megtörténtek, a jelentés még nem készült el.	Saját költségvetés NBmR
8.	Makroszkópikus vízi makrogerinctelenek AQEM típusú mennyiségi mintavételezése (Zala (Zalaegerszeg, Zalacsány, Zalalövő), Mura (Murakeresztúr), Mura holtág (Murarátka), Balaton (Tihany, Paloznak, Fenékpuszt), Galya (Bakonyháza), Örvényesi-Séd (Örvényes), Jamai-patak (Szőlőgyörök, Balatonboglár) etc.	Központi finanszírozás	BioAqua Pro Kft.	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	NBmR
9.	Nedves élőhelyeken előforduló lepkefajok (<i>Maculinea teleius</i> , <i>M. nausithous</i>) monitorozása (Somlóvásárhely, Látrány)	Központi finanszírozás	Ambrus Á., Ábrahám L.	Még nem kaptuk meg a jelentést az Irányító Központból.	NBmR
10.	Balatoni hínárbogár (<i>Macropilea mutica ssp. balatonica</i>) monitorozása Balaton északi partján	250	Dél-balatoni Tvéd.-i Egy.	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxon vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját költségvetés NBmR
11.	Tündérfátyolhínár növénytársulás NBmR protokoll szerinti felvételezése a Mórishelyi-halastavak kijelölt mintaterületein	50	Doronicum Kft.	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxon vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés még nem készült el.	HABIT-CHANGE (Interreg)
12.	Nádas növénytársulás NBmR protokoll szerinti felvételezése a Kis-Balaton II. kijelölt mintaterületein	40	Doronicum Kft.	Az érintett területeken a felmérés megtörtént, a jelentés még nem készült el.	HABIT-CHANGE (Interreg)
13.	Nádas növénytársulás NBmR protokoll szerinti felvételezése a Mórishelyi-halastavak kijelölt mintaterületein	10	BfNPI	Az érintett területeken a felmérés megtörtént, a jelentés még nem készült el.	Saját költségvetés NBmR
14.	Kétéltűek és hüllők NBmR protokoll szerinti monitorozása a Tapolcai-medence mintaterületein; pannon gyík monitorozásának előkészítése Várpalotán	300	Kovács Tibor	Az érintett területeken és élőhelyeken a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját költségvetés NBmR

15.	Kétéltű-hüllő monitorozás Északi-Bakony Natura 2000 site kijelölt mintaterületein (Vörös János-Séd)	Központi finanszí- rozás.	Vörös Judit	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	NBmR
16.	<i>Chrysopogono-Caricetum humilis</i> növénytársulás NBmR protokoll szerinti felvételezése (Litér: Mogyorós-hegy; Aszófő: Öreg-hegy; Balatonfüred: Péter-hegy)	150	MTM/Bauer Norbert	Az érintett területen a felmérés megtörtént, a jelentés elkészült.	Saját kölségvetés NBmR
17.	Egyenesszárnyú együttesek NBmR protokoll szerinti monitorozása a <i>Chrysopogono-Caricetum humilis</i> növénytársulás monitorozására kijelölt lokalitásokon	270	Acrida Természetvédelmi Kutató Bt./Kenyeres Z.	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját kölségvetés NBmR
18.	<i>Helloboro-dumetorum – Carpinetum</i> növénytársulás NBmR protokoll szerinti felvételezése (Remetekert ER)	50	BfNPI	Az érintett területen a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját kölségvetés NBmR
19.	Gombamonitorozás a Remetekert ER területén	300	Pál-Fám Ferenc	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját kölségvetés NBmR
20.	Növényfaj monitorozás fehéres csüdfű (<i>Astragalus vesicarius ssp. albidus</i>)	20	BfNPI; Bauer N.	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális és nyomtatott jelentés formájában megtörtént.	Saját kölségvetés NBmR + LIFE+
21.	Növényfaj monitorozás fénylő zsoltina (<i>Serratula lycopifolia</i>)	10	BfNPI; Bauer N.	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális és nyomtatott jelentés formájában megtörtént.	Saját kölségvetés NBmR + LIFE+
22.	Növényfaj monitorozás szennyos ínfű (<i>Ajuga laxmannii</i>)	20	BfNPI	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális formában történik.	Saját kölségvetés NBmR
23.	Növényfaj monitorozás: illatos hagyma (<i>Allium suaveolens</i>)	60	Bauer N.	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális és nyomtatott jelentés formájában megtörtént.	Saját kölségvetés NBmR
24.	Növényfaj monitorozás: győzedelmes hagyma (<i>Allium victorialis</i>)	20	BfNPI	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális formában történik.	Saját kölségvetés NBmR
25.	Növényfaj monitorozás: Szent István-szegfű (<i>Dianthus plumarius ssp. regis-stephani</i>)	40	BfNPI	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális formában történik.	Saját kölségvetés NBmR

27.	Növényfaj monitorozás: mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	20	BfNPI	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális formában történik.	Saját költségvetés NBmR
28.	Növényfaj monitorozás: adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>)	20	BfNPI	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális formában történik.	Saját költségvetés NBmR
29.	Növényfaj monitorozás: hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	10	BfNPI	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális formában történik.	Saját költségvetés NBmR
30.	Növényfaj monitorozás: nagy aggófü (<i>Senecio umbrosus</i>)	10	BfNPI	A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális formában történik.	Saját költségvetés NBmR
	Natura 2000 monitorozás				
31.	<i>Dianthus plumarius</i> populációk mintavételezése, genetikai vizsgálata - Corvinus Egy. Somogyi Gabriella	285	Somogyi Gabriella, BCE KK, Növénytani Tanszék	A mintavételezés megtörtént, a genetikai vizsgálatok folyamatban vannak.	Saját költségvetés Natura 2000
32.	Növényfaj monitorozás: kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) Balaton északi partja, Balatonakali	10	Doronicum Kft./BfNPI	A faj felmérése megtörtént, adatközlő lap és térkép papíron és digitális formában készült.	Saját költségvetés + HABIT-CHANGE (Interreg) 180
33.	Natura 2000 gyepek monitorozása: 3 extenzív+1 intenzív adatlap kitöltése (6240) Litér: Mogyorós-hegy; Aszófő: Öreg-hegy; Balatonfüred: Péter-hegy	45	Coronilla 2002 Bt./Bauer N.	Az adatlap kitöltése megtörtént, papíron és digitális formában már beküldtük.	Saját költségvetés Natura 2000
34.	Natura 2000 gyepek monitorozása: extenzív adatlap kitöltése (6210) Pécsely: Nyerges-hegy, Derék-hegy	30	Coronilla 2002 Bt./Bauer N.	Az adatlap kitöltése megtörtént, papíron és digitális formában már beküldtük.	Saját költségvetés Natura 2000
35.	Natura 2000 lepkefajok felmérése a Felső-Nyirádi és Meggyes-erdő, az Uzsai-erdő, valamint az Agár-tető N2000 területeken, különös tekintettel az alábbi fajokra: <i>Eriogaster catax</i> , <i>Dioszeghyana schmidtii</i> , <i>Maculinea arion</i> , <i>Proserpinus proserpina</i> , <i>Leptidea morsei</i>	400 (áthúzódó)	Természeti Örökségünk Alapítvány/Sáfián Szabolcs	Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a vizsgálatok részben megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját költségvetés Natura2000
36.	<i>Keleti lápibagoly</i> (<i>Arytrura musculus</i>) potenciális élőhelyeinek vizsg. irodalmi adatokból	400	Szalkay József Lepkészet Egy./ Sum Szabolcs	Az érintett területeken a vizsgálatok megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját költségvetés Natura2000

37.	Vízi makroszkópikus gerinctelenek VKI szerinti monitorozása a Tapolcai-Medence részterületén (HUBF20028)	300	BioAqua Pro Kft.	Az érintett területeken a vizsgálatok megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját költségvetés Natura2000
38.	Pelemonitorozás (Dörgicse)	20	BfNPI	Az érintett területen az ellenőrzések megtörténtek, a jelentés elkészült.	Saját költségvetés Natura2000
	BfNPI saját és KvVM programok				
41	Kis-Balaton, Balaton madár szinkron	500	BfNPI	A Ramsari területek országosan koordinált felmérése folyamatos.	Saját költségvetés
42	Telepesen fészkelő, illetve fokozottan védett madárfajok felmérése	500	BfNPI	Az országosan koordinált felmérés folyamatos. Az írásos jelentés még nem készült el.	Átadott pénzek + saját erő
	Kis-Balaton természetvédelmi monitorozás				
43	Kisemlősök élve-fogó csapdázása, különös tekintettel az északi pocokra	600	Oeconomus Bt. (dr. Horváth Győző)	Az érintett taxonok vonatkozásában a felvételezések megtörténtek, a jelentés elkészült.	KvVM – Kis-Balaton monitorozás a
44	Kisragadozók vizsgálata a II. ütem területén	400	Martes Bt. (dr. Lanszky József)	Az érintett taxonok vonatkozásában a felvételezések megtörténtek, a jelentés készítése folyamatban.	KvVM – Kis-Balaton monitorozás a
45	A II. ütem vízbogárfaunájának vizsgálata, fénycsapda üzemeltetése	400	Dél-Balaton Természetvédelmi Egyesület	Az érintett taxonok vonatkozásában a felvételezések megtörténtek, a jelentés készítése folyamatban.	KvVM – Kis-Balaton monitorozás a
46	Eszközök beszerzése	100	-	Megtörtént.	KvVM – Kis-Balaton monitorozás a

2010-ben a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer programjainak és a Natura 2000 monitorozás működtetésére szánt összeg a 2008-as 6.000 eFt-hoz (4.000 eFt NBmR+2.000 eFt Natura 2000) képest közel 25 %-kal csökkent (3.520 eFt NBmR+1.080 eFt Natura 2000)!; gyakorlatilag ugyanazt a keretet fordíthattuk monitorozásra mint 2009-ben. A monitorozásra fordítható összegeket a feladatok növekedése miatt (Natura 2000 jelölő növényfajok teljes körű monitorozása, erdőtársulások monitorozása, Natura 2000-rel kapcsolatos feladatok növekedése) jó lenne minimálisan a korábbi szintre visszavinni, esetlegesen növelni. Nagy problémának látjuk, hogy a kutatások az emelkedő költségek és infláció miatt egyre inkább alulfinanszírozottak, a források nem biztosítottak, gyakorlatilag a 10 évvel ezelőtti összegeket tudjuk a kutatók számára biztosítani. A természetvédelmi kezeléseket megalapozó, részben jelentési kötelezettséget szolgáló monitoring feladatokra sokkal nagyobb hangsúlyt kellene fektetni! 2010-ben (2009-hez hasonlóan) bizonyos programokat tudtunk egyéb forrásból finanszírozni (LIFE+, Interreg), de nem ennek kellene gyakorlattá válnia. A monitoringra szánt 4.600 eFt-ot az Igazgatóság teljes egészében felhasználta; ebből 4.170 eFt-ot kötöttünk le szerződésekkel, mivel a feladatok egy részét az Igazgatóság munkatársai végezték el (az e programokhoz rendelt összeg 430 eFt volt). A feladatok többségében megvalósultak; az

utóbbi években rendszeressé váló késői programelfogadás miatti késői szerződéskötés oka, hogy az élőhelyterképezések egy része és pl. a bagolyköpet-határozás és értékelés rendszeresen átnyúlik a következő évre.

A Kis-Balaton természetvédelmi monitorozását 2010-ben már kizárólag a volt KvVM által biztosított célelőirányzat-átcsoportosításból végeztük, a korábban a Balatoni Intézkedési Terv Nagy Tavaink Programja által biztosított keretet forráshiány miatt nem vehettük igénybe. A monitoring-program fennállása óta az eddigi legszerényebb összeget, mindössze 1.500.000,- Ft-ot fordíthattunk így a Kis-Balaton kutatására. Ez durván 10-15%-a a 2000-es évek első felében biztosított forrásoknak.

2010-ben „AFTER-LIFE” monitorozás keretében folytattuk a 2008-ban kijelölt, korábban *Solidago*-val erősen fertőzött, 5x5 m-es kvadrátok monitorozását. Natura 2000 monitorozás keretében külsős kutatókat bízunk meg a vízi makrogerinctelenek, illetve a kétéltűek-hüllők vizsgálatára.

5. Kezelési tevékenység

5.1. Kezelési tervek

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Megalapozó anyag	Részletes kezelési terv	"C" fejezet	VM tervtár	Megjegyzés
Devecseri Széki-erdő TT	+	+	+	+	Minisztériumok közötti egyeztetésen
Farkasgyepői kísérleti-erdő TT	+	+	+	+	VM véleményezés alatt
Hódoséri ciklámenes TT	+	+	+	+	Minisztériumok közötti egyeztetésen
Kerka-menti TK	+	+	+	+	Minisztériumok közötti egyeztetésen
Kúpi sáfrányos tervezett TT	+	+	+	+	Helyi egyeztetés alatt
Látrány-puszta TT	+	+	+	+	VM véleményezés alatt
Nagyberek Fehérvíz TT	+	+	+	+	Minisztériumok közötti egyeztetésen
Öcsi Nagy-tó TT (ex lege láp)	+	+	+	+	VM véleményezés alatt
Somló TK	+	+	+	+	VM véleményezés alatt
Somogyvári Kupavár-hegy TT	+	+	+	+	Minisztériumok közötti egyeztetésen
Szentgáli tiszafás TT	+	+	+	+	VM véleményezés alatt
Tapolcafői-láprétek TT	+	+	+	+	VM véleményezés alatt
Úrkúti őskarszt TT	+	+	+	+	Minisztériumok közötti egyeztetésen
Vaskereszt Erdőrezervátum TT	+	+	+	+	VM véleményezés alatt

A táblázat a 2009. évben történt előrehaladást mutatja. A 2010. évben érdemi változás ezen a területen nem volt.

Jogszabályban megjelent természetvédelmi kezelési tervek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén:

- Attyai-láprét Természetvédelmi Terület: 19/2004. (X. 25.) KvVM rendelet;
- Bakonygyepesi-zergebogláros Természetvédelmi Terület: 30/2005. (XII. 15.) KvVM rendelet;
- Balatonkenesei-tátorjános természetvédelmi terület: 104/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet;
- A Hévízi-tó Természetvédelmi Terület bővítése: 23/2006. (IV. 20.) KvVM rendelet;
- Mura menti Tájvédelmi Körzet: 10/2007. (III. 30.) KvVM rendelet;
- Nyirádi Sár-álló Természetvédelmi Terület: 17/2005. (VII. 14.) KvVM rendelet;
- Somlónásárhelyi Holt-tó Természetvédelmi Terület: 36/2006. (VIII. 11.) KvVM rendelet;
- Somogyvári Kupavár-hegy természetvédelmi terület: 13/2009. (VIII. 19.) KvVM rendelet;
- Sümegi Fehér-kövek természetvédelmi terület: 29/2007. (X.6.) KvVM rendelet;
- Uzsai csarabos erdő természetvédelmi terület: 122/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet;
- Várpalotai homokbánya természetvédelmi terület: 9/2009. (VI. 9.) KvVM rendelet;
- Zirci arborétum természetvédelmi terület: 10/2008. (IV. 28.) KvVM rendelet.

5.2. Élőhely fenntartás, kezelés

No.	A terület megnevezése	Érintett terület nagyság (ha)	Élőhely típusa (Á-NÉR kód v. leírás)	Fenntartás célja – fő beavatkozások/kezelések*
1	BfNP Káli-medence, Sásdi rét	50	üde-és kiszáradó láprét	Legeltetés szürkemarkarhákkal, legeltetés után szárazzás -legelőgyomok lezúzása
2	BfNP Káli-medence, Sásdi rét	15	sztyepprét	Áthajtásos legeltetés szürkemarkarhákkal
3	BfNP Káli-medence, Sásdi rét	2,5	töviskés	Kézi bozótirtás / Vetővirág élőhelyének kitisztítása
4	BfNP Káli-medence, Kornyi tó környéke	300	száraz legelő	Legeltetés juhokkal, gépi bozótirtás / Gyommentesítés, kézi bozótirtás
5	BfNP Káli-medence, Tódi forrás környéki gyepek	60	kiszáradó láprét, töviskés	Legeltetés, gépi bozótirtás / Invazív fajok kezelése
6	BfNP Tüskés tó	5	mocsár, kiszáradó láprét	Nádatartás,
7	BfNP Káli-medence, Kornyi tó	15	tómeder	Nád- és vízi növényzet aratása / Nyílt vízfelület fenntartása
8	BfNP Káli-medence, Szegszénai rét	65	kiszáradó láprét	Legeltetés szürkemarkarhákkal/ Természetvédelmi fenntartó kezelés
9	BfNP Káli-medence, Kopárrét, Honcsokos	40	kiszáradó láprét/sztyepprét	Legeltetés szürkemarkarhákkal/ Természetvédelmi fenntartó kezelés
10	BfNP Káli-medence, Kővágóórsi kötenger	7	szilikát sziklagyep	Kézi bozótirtás, legeltetés, bozótkaával kaszálás / Geológiai formációk láthatóságának biztosítása
11	BfNP Káli-medence, Szentbékkállai kötenger	9	szilikát sziklagyep	Kézi bozótirtás / Geológiai formációk láthatóságának biztosítása
12	BfNP Káli-medence, Salföldi kötenger	4	szilikát sziklagyep	Kézi/gépi bozótirtás/Geológiai formációk láthatóságának biztosítása
13	BfNP Káli-medence, Kékkút alatti gyepek	18	kékperjés, kiszáradó láprét	Kaszálás / Természetvédelmi fenntartó kezelés
14	BfNP Káli-m. (Sásdi rét9	50	üde-és kiszáradó láprét	Legeltetés szürkemarkarhákkal, legeltetés után szárazzás -legelőgyomok lezúzása
15	BfNP Káli-m. (Sásdi rét)	15	sztyepprét	Áthajtásos legeltetés szürkemarkarhákkal
16	BfNP Sármellék	21	Láprét, mocsárrét	kaszálás
17	BfNP Zalavár	64	kaszálórét mocsárrét	kaszálás
18	BfNP Zalavár	138	Láprét, mocsárrét	legeltetés
19	BfNP Zalakomár	81	Láprét, kaszálórét	kaszálás
20	BfNP Zalakomár	91	Másodlagos gyepek	legeltetés
21	BfNP Sávoly	7	kaszálórét	kaszálás
22	BfNP Vörs	25	Láprét, mocsárrét	kaszálás
23	BfNP Balatonberény	5	Kaszálórét, láprét	kaszálás
24	BfNP Balatonberény	27	Kaszálórét, láprét	legeltetés
25	BfNP Balatonszentgyörgy	2	Kaszálórét, láprét	kaszálás
26	BfNP Garabonc	30	Kaszálórét, láprét	kaszálás
27	BfNP Kis-Balaton	187	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazzása
28	BfNP Zalakomár	16	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazzása
29	BfNP Kápolnapuszta	8	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazzása

30	BfNP Zalavár, Háztáji legelő	5	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
31	BfNP Garabonc	15	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
32	BfNP Szőkedencs	100	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
33	BfNP Főnyed	2	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
34	BfNP Vörs	4	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
35	BfNP Kis-Balaton Halászlét	2	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
36	BfNP Kis-Balaton Pörös	2	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
37	BfNP Kis-Balaton Föveny	2	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
38	BfNP Kis-Balaton Máriaasszony-sziget	4	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
39	BfNP Kis-Balaton Gyóttai-berek	5	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
40	BfNP Kis-Balaton Sávolyi erdő nyugat	2	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
41	BfNP Kis-Balaton Simon-sziget	4	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
42	BfNP Kis-Balaton Almás-sziget	2	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
43	BfNP Kis-Balaton Sármelléki-berek	8	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
44	BfNP Kis-Balaton Fekete-sziget	3	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
45	BfNP Kis-Balaton Tankcsapda	3	elgyomosodott gyepek	Solidago visszaszorítása szárazítása
46	Attyai láprét TT	15	Láprét	Szárazítás
47	Tapolcafői zergebogláros TT	15	Láprét	Szárazítás
48	Szömörke völgy	15		szárazítás
49	Tiszta-víz völgy	5		szárazítás
50	Mura-menti TK, Letenye	2,5	puhafás ligeterdő	Erdőfelújítás, ápolás egyszer, vadkár és árvíz miatt, kerítésbontás
51	BfNP Pécselyi-medence, Nagy-rét, Diósi-rét, Kövesi-rét, Bab-völgy, Körtvélyes	70	kaszálórét	Kaszálás / Gyepek fenntartása, az év jelentős részében magas vízborítással borított területek
52	BfNP Pécselyi-medence, Barta-rét, Varjas-kút menti rét	1	láprét	Szeptemberi kaszálás (haris és vérfűboglárka) / Gyepekben lévő gyomok visszaszorítása, magas vízállás az év során, szegélykezelés
53	BfNP Pécselyi-medence, Vászoly Eresztvény	2	kaszálórét	Kaszálás / Gyepek fenntartása
54	BfNP Pécselyi-medence, Balatonszőlős Kaszálók	4	kaszálórét	Kaszálás / Gyepek fenntartása
55	BfNP Pécselyi-medence, Pécsely Klárapusztá melletti gyepek	2	hagyásfás gyep	Kézi kaszálás és cserjeirtás

56	BfNP Pécselyi-medence Pécsely Vekenye	4	Cserjésedő gyep	Szárazítás / Gyepek fenntartása
57	BfNP Pécselyi-medence, Dörgicse Kövesirtás	5	cserjésedő gyep	Legeltetés és szárazítás / Gyepek fenntartása
58	BfNP Pécselyi-medence Dörgicse Apácská	5	Cserjésedő gyep	Szárazítás / Gyepek fenntartása
59	Nyirád Sáralló TT	10	Cserjésedő gyep	Cserjeirtás, szárazítás / gyepek fenntartása.- magas aranyvessző visszaszorítása.
60	BfNP Pécselyi-medence, Nagy-rét, Diósi-rét, Kövesi-rét, Bab-völgy, Körtvélyes	70	kaszálórét	Kaszálás / Gyepek fenntartása, az év jelentős részében magas vízborítással borított területek
61	Nagyberek Fehérvíz Nekotai területe	300	üde láprét, kiszáradó láprét nádas, mocsár	A lápterület és fészkelő helyek fenntartása. / A meglévő műtárgyakkal vízkormányzás.
62	Nagyberek Fehérvíz Fehérvíz-pusztai lápterülete	60	üde láprét, kiszáradó láprét nádas, mocsár, füzláp	A lápterület és fészkelő helyek fenntartása. / A meglévő műtárgyakkal vízkormányzás.
63	BfNP Tapolca-medence Felső-Kongó	450	üde-és kiszáradó láprét	Kaszálás / Biomassza eltávolítása
64	BfNP Tapolca-medence Ludtilos	80	üde-és kiszáradó láprét	Kaszálás és legeltetés/Biomassza eltávolítása
65	BfNP Tapolca-medence Szigliget Ávorsa	100	üde-és kiszáradó láprét	Kaszálás / Biomassza eltávolítása
66	BfNP Tapolca-medence B.tördemic Egervíz és Malomárok közötti területek	60	üde-és kiszáradó láprét	Legeltetés/Biomassza eltávolítása
67	BfNP Tapolca-medence Salföldi Kötenger	4	szilikát sziklagyep	Legeltetés / Geológiai formációk láthatóság biztosítása
68	BfNP Tapolca-medence Papsapka kövek	2	szilikát sziklagyep	Kézi bozótirtás/ Geológiai formációk láthatóság biztosítása
69	BfNP Tihanyi-félsziget gyepterületei	130	franciaperjés kaszálórét, lejtősztyepek, cserjésedő lejtősztyepek	gyepterületek arányának megtartása, állapotuk fenntartása és javítása, ennek érdekében kaszálás illetve legeltetés juhokkal és szürke marhával, a cserjésedő részeken gépi szárazítás, invazív fajok, elsősorban a bálványfa és a keskenylevelű ezüstfa visszaszorítása
70	BfNP Csupaki Kerekedi- öböl	20	felhagyott szőlő helyén kialakult degradált kaszáló	a terület állapotának javítása, ennek érdekében évente kétszeri tisztító kaszálás, villanypásztor kiépítése, legeletés szürke marhákkal
71	Balatonfüred, Koloska- völgy	20	cserjésedő borókás gyep	kétszeri szárazítás
72	Balatonkenesei Tátorjános TT	2	cserjésedő gyep	egyszeri kaszálás, cserjeirtás
73	BfNP Keszthelyi-hg. Pénzes gödrök	0,1	Erőteljesen cserjésedő karsztbokorerdő és lejtősztyepp mozaik, fontos orchidea élőhely	Cserjeirtás, az erősen terjedő sóskaborbolya és fagyal visszaszorítása, a lejtősztyepp foltok megőrzése érdekében, egyetemistákkal
74	BfNP Keszthelyi-hg. Kovácsi-hegy, Hollókő	0,01	Cserjésedő szilikát sziklagyep	Cserjeirtás, az erősen terjedő kökény és fagyal visszaszorítása, a sziklagyep megőrzése érdekében, egyetemistákkal

75	BfNP Keszthelyi-hg. Vindornyai láp, Lakiberek	24,89	üde-és kiszáradó láprét	Egyszeri kaszálás (bérlő által), biomassza eltávolítása
76	BfNP Keszthelyi-hg. Zalaszántó körüli rétek	6,5	Láprét, kaszálórét	Egyszeri kaszálás (bérlő által), biomassza eltávolítása
77	Széki-erdő TT	15	kiszáradó láprét	Tisztító kaszálás / Invazív fajok visszaszorítása, költőhelyek fenntartása, vízkormányzás
78	Bakonygyepesi zergebogláros TT	11	kiszáradó láprét	Tisztító kaszálás / Invazív fajok visszaszorítása, vízkormányzás
79	Somlósárhelyi Holt-tó TT	5	kiszáradó láprét	Tisztító kaszálás / Invazív fajok visszaszorítása, vízkormányzás
80	Somló TK, hegytető	10	felhagyott kaszáló	Cserjeirtás, tisztító kaszálás / Invazív fajok visszaszorítása
81	Nemeshany	40	kiszáradó láprét	Tisztító kaszálás, Invazív fajok visszaszorítása,
82	Marcal-medence	20	üde láprét	Legeltetés, Invazív fajok visszaszorítása,

A 2010. évben, a korábbiakhoz hasonlóan, a természetvédelmi kezelések végrehajtásában kézimunkát igénylő feladatok ellátásához közmunka program keretében alkalmazott munkaerőt Igazgatóságunk három régióban (Pécselyi-medence, Káli-medence, Tapolcai medence és Kis-Balaton). Ezen személyek az állatok kezelésével kapcsolatos feladatokat, bozótirtást, erdészeti kezelést, illegális hulladéklerakók rendszeres felszámolását és épület karbantartást végeztek több régióban. Ezek többségében olyan munkák voltak, melyre egyébként az éves költségvetésünkől nem lett volna lehetőség.

A *gyepterületek* természetvédelmi kezelését általában kaszálással, kisebb részben legeltetéssel látja el Igazgatóságunk. A legérzékenyebb és természet-közeli állapotú vizes élőhelyek esetében a legjobb kezelés, a természetes folyamatok szabadon hagyása. A Balaton-felvidéken, a BfNPI az egyik legnagyobb – szerencsére már nem az egyetlen - állatállománnyal rendelkező gazdálkodó. A korábbi állatlétszámot megtartottuk, a nőivarú állatállományunk tenyésztésben tartásával. Igyekeztünk a tulajdonosok bevonásával a legeltethető területek nagyságát növelni a tulajdonosokkal egyeztetett módon.

A gyepterületekkel határos *szántók* kezelése, Igazgatóságunk több régiójában továbbra sem megfelelő. Több alkalommal tapasztaltuk, hogy a földalapú támogatás igénybevétele a szántó művelés legfontosabb oka és nem a gazdaságilag és ökológiai szempontból megalapozott művelés. A területeken felhasznált kemikáliák nehezen ellenőrizhetőek és kárt okoznak a gyepterületek szegélyein.

Az Igazgatóság kezelésében lévő *erdőterületek* az elmúlt években megsokszorozódtak. Az erdőterület nagysága jelenleg már meghaladja a 2000 ha-t. Túlnyomó többségük egykori szövetkezeti kezelésben volt, nagy nehézséget okoz a szétszórtságuk, mintegy 60 községhatárban helyezkednek el. A különböző és változatos termőhelyeken lévő erdők fafajösszetétele is igen eltérő képet mutat. A bükköstől a csereszömörccs karsztbokorerdőig erre a vidékre jellemző erdőtársulások szinte mindegyike előfordul. Legjellemzőbbek a cserestölgyesek, de lápréteken égeresek, füzesek, néhol telepített akácok, fekete és erdeifenyvesek, virágos kőrisesek, iszaptárolókra ültetett füzesek, illetve ártéri erdők egyaránt megtalálhatók. Az úgynevezett egyéb keménylombos állományok aránya viszonylag magas. Az állományok jelentős része a termőhelyi viszonyok miatt gyenge fatermő képességű, és záródásuk is alacsony. Erdőgazdálkodásról a szó szoros értelmében nem is lehetne beszélni. Tevékenységünk elsősorban a megörökölt folyamatos erdősítések ápolására, a nevelő

vágásokra és egészségügyi termelésekre korlátozódik. Az állománynevelés során az erdők természetszerűségén próbálunk javítani, idősebb állományokban javarészt Pro Silva illetve rezervátum szemléletű kezelés folyik.

2010-től a Kis-Balatonon a nemes nyarasok átalakítása folytatódott, illetve egy 20 hektáros klímaerdő telepítése valósult meg. A Szentbékállai kőtengeren viharkár felszámolására került sor, míg a Gulácsi hegyen az akácok arányának csökkentését tűztük ki fő feladatnak.

A nádasok kezelését a Kis-Balaton régióban a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatósággal egyeztetve – vállalkozók bevonásával végeztük el. A két Igazgatóság közös – mindkét igazgató által aláírt – nádgazdálkodási szerződést kötött a korábban a területen már aratást folytató vállalkozókkal. A nádaratás legfontosabb szempontja az, hogy változatos élőhelyek, egyidejű és többidejű (avas) nádasok egyaránt legyenek.

5.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa (Á-NÉR kód v. leírás)	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
1	Mura-menti TK	4	holtág	Holtág rehabilitáció / Homokzsákos vízviszatarató beépítése az Ó-Lendva holtágon (Tornyiszentmiklós)
2	BfNP Keszthelyi-hg., Kehidakustány	4	Ex lege láp	Felszámolt szeméttelap területén egyszeri szárzúzózás (bérmunka), a gyomfajok visszaszorítása érdekében

Az alábbi uniós pályázati forrást elnyert pályázatok alapozzák meg a jövőben az Igazgatóság élőhely-fejlesztési tevékenységét:

Pályázat neve	Azonosító
A kiemelt jelentőségű élőhelyek és fajok helyreállítása és megőrzése a Kelet-Bakony területén (Eastern Bakony - LIFE +)	LIFE07 NAT /H/000321
Láprétek, gyepek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki nemzeti Park Igazgatóság működési területén. I. forduló	KEOP-7.3.1.1./2008-0020
Láprétek, gyepek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki nemzeti Park Igazgatóság működési területén. II. forduló	KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0024
Élőhely helyreállítás a a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén	KEOP-7.3.1.2./09-2010-0040
Élőhely-védelem és -helyreállítás a Balaton-felvidéki nemzeti Park Igazgatóság területein.	KEOP-7.3.1.2./09-2010-0030

Sikeresen lezárult az „Élőhely-helyreállítás és gyepkezelés a Tapolcai-medencében” című LIFE Nature projekt. 2010. március végére elkészült a projekthez kapcsolódó technikai és

pénzügyi zárójelentés, amelyet az Igazgatóság megküldött a brüsszeli LIFE Iroda részére. Július végén érkezett meg a hivatalos levél, amellyel az Európai Bizottság illetékes szerve elfogadta a zárójelentéseket és az utolsó támogatási összeg megküldéséről intézkedett. A pénzügyi zárás alapján a projekt teljes költsége 271.217,79 euró lett, amelyből az EU támogatás 134.876,61 euróra (49,73 %) rúgott. A projekttel kapcsolatos további adatok elérhetők a program honlapján: www.life-tapolcaimedence.hu

Vörösiszap katasztrófa

A katasztrófát követően Igazgatóságunk azonnali információkkal bírt a helyszínen tartózkodó Hardy Ferenc természetvédelmi ör kollégánk révén. Látva az árhullámot a térségben legeltető állattartást folytató gazdák egy részét ő riasztotta, hogy mentsék az állatokat a partoktól. Ugyanakkor a szennyezés jellegéből és sebességéből adódóan arra nem volt mód, hogy a vadon élő állatvilág áttelepítésére sor kerülhessen. Mint az események ezt tanúsították, sajnos még az embereknek sem sikerült minden esetben elmenekülni. A szennyezés első, gyors hullámának levonulásával sajnos a Torna patak és a Marcal meder élővilága gyakorlatilag kipusztult. Az első sérült halak a kora esti órákban kezdtek feljönni a felszínre, ezeket rövidesen követték az elhullások, reggelre pedig már a tetemek nagy többségét is elsodorta az erős sodrás. A kisebb oldalágak, valamint a belvizek ugyanakkor jelentős mennyiségben nyújtottak túlélési lehetőséget az állatfajok számára. Az áttelepítésnél jóval több sikerrel kecsegtet a hely adottságai mellett kialakult társulások fenntartása, így a fő törekvés az volt, hogy a szennyezést lehetőleg a már "kilúgozott" mederben tartsuk, megóvva így a megmaradt élőhelyeket és az ott élő állatvilágot. A csapadékos időszak következtében eleve magas vízszinthez érkezett még a vörösiszapos víz árhulláma, így sajnos a kezdeti időszakban nem lehetett elszigetelni minden belvizes területet a szennyezett medertől. A Közép- és a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal egyeztetve és a helyi gazdák által elvégezve sikerült a befolyók egy részét elzárni, így akadályozva a szennyezés további terjedését. A szennyezés forrásától távolabb eső szakaszon, pl. Mersevát és Marcalgergelyi határában már volt idő arra is, hogy a halastavakat sebtében épített töltéssel is védjük. A szerda éjjel leesett újabb 40 mm csapadék következtében kis mértékben további területekre jutott ki a szennyezett víz, ezt követően azonban már folyamatosan csökkent a meder vízszintje. A december eleji gyors hóolvadás és újabb esők miatti árhullám idején, Nagypirit határában merült fel újabb szennyezés veszélye ezt azonban a helyi önkormányzattal együttműködve sikerült elhárítani a csatorna elzárásának megerősítésével.

Mivel már az első bejárások tapasztalatai egyértelművé tették, hogy az erősen szennyezett területeken hiába kerestünk kis mértékben sérült egyedeket, a figyelem a megmaradt élőhelyek védelmére irányult. Továbbra is mindent elkövetünk azért, hogy a nem szennyezett vizes élőhelyeket elszigeteljük a medertől, így az ott túlélő állományok a későbbiekben újra tudják népesíteni a teljes területet. Mivel az összes ilyen élőhely körülbelül fele megmaradt, reális esély van az itt élő értékes fajok megmaradására a területen.

Ennél jelentősen problémásabb a helyzet a medrekben, amelynek sorsáról a későbbiekben születhet döntés a megfelelő szakértői vizsgálatok után. Itt a betelepülni szándékozó állományok megóvása a fő feladat, mivel a Marcal felső szakaszáról és a befolyókból már érkeznek újabb egyedek a mederbe. A szennyezéssel nem terhelt felső szakaszon, Megyer község határában az évszaknak és időjárásnak megfelelő fajösszetétel és mennyiség található most is (Erős-Specziár MTA BLKI). Mersevát határában kis számban élő küszök és ezüstkárászok kerültek meg. Ezek valószínűleg az elmúlt pár napban jelentek meg újra a mederben. Marcaltónél a Gerence torkolatában jelentős mennyiségben torlódnak a halak, míg a Marcal meder jelenleg üres. Koroncónál küsz, ezüst kárász és szivárványos ökle volt

megtalálható a mederben. Jelenleg az a vélemény alakult ki, hogy a meder és a szennyezett területek állománya elpusztult, azonban a befolyók és belvizek állománya részéről folyamatos a kísérlet a visszatelepülésre. A lehűléssel, a nem táplálkozó időszakokra jellemzően nagymértékű, további elhullásra a téli időszakban kisebb az esély. Annak érdekében, hogy a szaporodási időszakokra ezen fajoknak is megfelelő élőhely legyen biztosított, javasoltuk megvizsgálni, hogy milyen medervonal, illetve milyen mederkotrás megvalósítása szükséges. Az ügyben az érintett szereplőkkel megindult az egyeztetés.

A Marcal mentén kijelölt Natura 2000 területen lehatároltuk a szennyezéssel érintett belvizeket. A teljes területre felmértük a belvizes foltokat, majd a kiülepedés után az Igazgatóságunk működési területéhez tartozó Veszprém megyei oldalon GPS segítségével pontosan lehatároltuk a szennyezett foltokat. Az így elkészült fedvényeket folyamatosan megküldtük dr. Rácz András helyettes államtitkár úrhoz. Ezen térképeket Szabó Csaba miniszteri biztos úrnak is rendelkezésére bocsátottuk, így a társszervek pl. a kártalanítási igények felmérésekor a helyrajzi számok kigyűjtéséhez tudták hasznosítani.

A tényleges károk felmérésére megítélésünk szerint igazából a szaporodási időszak kezdete után lesz mód természetvédelmi szempontból. Mind a növényzetben, mind egyes időszakosan talajhoz, illetve mederhez kötött taxonok (pl. szitakötők) esetében bekövetkezett tényleges kár a következő évek szaporulatának, illetve a természetes regenerációs képesség mértékének ismeretében lesz meghatározható. Az egyéb hatások (pl. esetleges szikesedés) pedig csak több év átalakulási folyamataiból fognak kiderülni. Az élővilágra vonatkozó minimális monitorozás sem korlátozható térben kizárólag az érintett vízfolyásokra, bele kell venni az előntéseket, széles sávban a teljes hatásterületet is. Időben pedig - ha tényleg monitorozásról beszélünk, nem ad hoc felmérésekről - min. egy 5 éves periódusban kell gondolkodni.

Alapvető lenne (tehát minimálverzió) a makrofita növényzet nyomonkövetése (Á-NÉRnél részletesebb szinten, hiszen egyelőre ismeretlen dinamikák fognak itt működni!), a vízi makrogerinctelenek, halak, hüllők, kételtűek monitorozása. Nem szimpla természetvédelmi monitorozásról van szó, hanem egy olyan állapotváltozás nyomon követéséről, amilyenről sem nekünk, sem külsős kutatóknak egyelőre nincs, mert nem is lehet semmilyen tapasztalata. Nagy valószínűséggel a toxikológiának is nagyobb szerepet kell játszania a megszokottnál. Célszerű lenne ezért, hogy ne a szokott 1 kutató - 1 élőlénycsoport módszerben gondolkozzunk, hanem taxononkénti munkacsoportokban, ahol a több szem többet lát és az együttgondolkodás elve érvényesül és valamiféle hasznos szintézis is születik. Ebben a különleges helyzetben éppen akkora szükség van a terepi adatgyűjtésben kiemelkedő tudású kutatókra, mint az elméleti ökológusokra. Ugyanakkor tudomásunk van róla, hogy az "MTA csoportját" megbízták valamilyen kutatással a szennyezés kapcsán, azonban nincs ismeretünk róla, hogy ez mely szakterületeket, taxonokat érinti, milyen tér és időbeni

kiterjesztéssel. A lehetséges kutatási területet a következők szerint javasolnánk felosztani: Torna-patak, Marcal-meder, Natura 2000 területek (főként a belvizes területekkel), a Nemzeti Ökológiai Hálózat érintett elemei. A monitoring nagyságrendjét alapvetően határozná meg, hogy felsoroltak közül melyik területekre terjed ki.

A Natura 2000 területen belül az érintett önkormányzatok vezetőinek kérésére áttekintettünk pár lehetőséget a helyreállításra vonatkozóan, amely a természeti értékek megőrzését úgy teszi lehetővé, hogy az a helyi lakosság által folytatott mezőgazdasági tevékenység fenntartását biztosítja, esetleg az élőhelyfejlesztés, bemutatási tevékenységek révén növeli is a lehetőségeket.

5.4. Fajmegőrzés

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv (+,-)	Védettség foka (védt-V, fokozottan védt-FV)	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
59	Adriai sallangvirág	-	FV	Tapolca-Sümege közötti út padkáján lévő növények védelmét kaszálás ellen az úttestre festett jelekkel oldottuk meg.
15	Búbos cinege	-	V	Odú kihelyezés és ezek ellenőrzése. A Fenyőfői Ósfenyves TT odú telepek ellenőrzése.
35	Csóka	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
37	Csonkafülű denevér	-	V	Épületben rekedt denevér mentése, 1 esetben.
23	Darázsölyv	-	FV	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
78	Denevér védelem	-	V	A Keszthelyi-hegységben a magasfeszültségű légvezetékek oszlopaira kihelyezett mesterséges odúk ellenőrzése során egy odú alatt találtam denevér ürüléket.
80	Denevér védelem	-	V	Denevérházak karbantartása Kis-Balatonon.
82	Denevérvédelem	-	V, FV	Keszthelyen panelház szigetelésének felügyelete és ellenőrzése.
24	Egerészölyv	-	V	Áramütött, gázolt madár mentése, menhelyre szállítás, 6 esetben.
27	Erdei fülesbagoly	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 2 esetben.
36	Erdei pinty	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
84	Fattyúszerkő	-	FV	Kis-Balatonon műfészkek kihelyezése.
20	Fehér gólya	+	FV	Fióka gyűrűzés, kritikus fészkek áthelyezése A gyógyítható fiókák madármenhelyre szállítása, sérült madár mentés, 10 esetben.
21	Fehér gólya	+	FV	Fészkelő állomány felmérés. Fészektartók (5 db – pl. Bazsi, Tihany), veszélyeztető tényezők számbavétele.
62	Fehér gólya	+	FV	Fióka mentés Badacsonytördemecen.
39	Fekete gólya	-	FV	Költőhelyek folyamatos nyomon követése, védőzóna kijelölés új fészkek körül (Somogy megye).
81	Fekete gólya	-	FV	Két mesterséges fészkalap kihelyezése a Csörnyeberekben.
33	Fekete rigó	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
12	Fészkelő madarak	-	V, FV	Larsen csapdák kihelyezése, szürke varjú és szarka gyérítés.
86	Gólya fajok	+	FV	Fészkalapok elkészítése gyalogakác vesszőkből.
30	Gyöngybagoly	-	FV	Sérült madár mentése, kezelése, menhelyre szállítás, 4 esetben.
57	Gyöngybagoly		FV	Gyöngybagolyvédelem együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával, új költőhelyek kialakítása eddig lezárt épületekben.

83	Gyöngybagoly	-	FV	Kis-Balatonon, a Major-tavi kilátóba költőláda kihelyezése.
4	Gyurgyalag	+	FV	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisórs-pusztai öntödei homokbányánál és a kővágóörsi homokbányában.
5	Gyurgyalag	+	FV	Állományok megóvása a ragadozóktól (róka) a Kis-Balatonon.
6	Haris	+	FV	Kaszálás korlátozása a Henyei, a Bácsi réten, valamint Kékkút alatt. Kaszálásnál madárriasztó szerkezet alkalmazása.
50	Haris	+	FV	A pécselyi Barta-rét valamint a Nagy-rét és Kövesi-rét területén a kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása a haris élőhelyeken.
61	Haris	+	FV	Harisvédő kaszálás a Tapolcai-medencében.
87	Haris	+	FV	Kaszálások korlátozása a Keszthelyi-hegységben az ismert revírek területén (Bándi mező, Várrét, Felsőnyíres).
16	Hegyi billegető	-	V	Odú ellenőrzése a Gerence és a Gella patak völgyében.
26	Héja	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
77	Holló	-	V	Fióka mentése, Fenékpusztára került
67	Holuby bangó	-	FV	Fokozott ellenőrzés, ez évben virágzás – a csapadékviszonyok miatt – nem volt.
73	Hóvirág	-	V	A Keszthelyi-hegység hóvirág élőhelyeinek fokozott ellenőrzése a virágzás idején, állományok felmérése.
29	Jégmadár	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
25	Karvaly	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
52	Kerecsensólyom	+	FV	A magasfeszültségű oszlopokra kihelyezett 25 fészektálcát ellenőriztük. A 20 KV vezetékszakaszokat ellenőriztük Veszprém, Szentkirályszabadja, Nemesvámos, Tótvázsony, Barnag, Vöröstó, Nagyvázsony, Öcs, Pula, Padragkút községhatárokon a Kerecsen LIFE keretében. További 5 fészektálcát helyeztünk ki a Keleti-Bakonyban.
55	Kerecsensólyom		FV	Kerecsensólyom fészkelőládák és tálcák kihelyezése Siófok – Kiliti, Lulla; Szárszói dombok térsége.
71	Kerecsensólyom	-	FV	Mesterséges fészkek kialakítási lehetőségének vizsgálata a Keszthelyi-hegységben (Púpos-hegy) és a Bakonyban (Szentgál).
75	Kételtű fajok	-	V, FV	Zalacsányi tónál kételtű terelő kerítés építése, békamentés szervezése és lebonyolítása.
49	Kételtűfajok	-	V	A pécselyi Jábod területén végeztünk eredményes csatornagátolást. A vizes élőhelyen nyár végéig (az ebihalak átalakulásáig) volt víz.
17	Kis légykapó	-	V	Odú kihelyezés és ezek figyelése a Magas-Bakonyban.
28	Kis vízcicsibe	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
79	Kuvik	-	V	Költőládák készítése.

53	Küszvágó csér	-	V	A várpalotai Nagy-bivalyos bányatavon készítettünk a küszvágó csérek számára újabb fészkelőhelyet, melyet kb. 15 pár elfoglalt. Az előző évben az Inota 30 tavon készített mesterséges fészkekalapon fészkelőkkel együtt összesen 35 pár fészkel a Várpalotai tavakon.
85	Küszvágó csér	-	V	Kis-Balatonon műfészkek kihelyezése.
42	Lisztés kankalin	+	FV	Génbanki állomány ápolása a pécselyi szaporítókertben (tőzegágyban). A szaporítókertben előállított magokkal magszórást végeztünk a Sásdi réten és Lesencetomaj község határban.
1	Lisztés kankalin / fehér májvirág	+ / -	FV / V	Kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása a Sásdi réten. A Sásdi rét- kontroll terület kivételével szürkemarhákkal legeltetve, utána tisztító kaszálás.
3	Magyar tarsza	+	FV	Kaszálás, legeltetés tér-és időbeli korlátozása a Sásdi réten.
47	Magyar tarsza	+	FV	Kaszálás tér-és időbeli korlátozása a Pécselyi-medence rétjein.
60	Magyar tarsza	+	FV	Kaszálás tér-és időbeli korlátozása Felső-Kongóban.
68	Magyar tarsza	+	FV	Kaszálás, legeltetés tér-és időbeli korlátozása a faj Külső-tó melletti élőhelyén.
44	Mocsári kardvirág	+	FV	Génbanki állomány ápolása a pécselyi szaporítókertben (tőzegágyban).
19	Mocsári teknős	-	V	Sérült állat mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
31	Molnárfecske	-	V	Fészkekből kiesett fiókák mentése, menhelyre szállítás, 2 esetben.
8	Nádi énekes madarak	-	V	Szaporodásukhoz szükséges avas nád fenntartása az amúgy learatott Kornyitavon.
43	Nagy aggófű	-	FV	Génbanki állomány ápolása a pécselyi szaporítókertben (tőzegágyban). A szaporítókertben előállított magokkal magszórást végeztünk a nyirádi Sárállón és a Lesencetomaj község határban.
38	Odúlakó énekes madarak	-	V	A Mura-menti tájegységben odútelep létrehozása, karbantartás (50 odú).
7	Parti fecske	-	V	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisörspusztai öntödei homokbányában.
11	Partifecske, gyurgyalag	-	V, FV	partfalak fészkelésre alkalmassá tétele, ragadozó gyérítés, riasztás.
2	Pókbangó	+	FV	Legeltetés, tér-és időbeli korlátozása a Kornyitó környéki gyepeken. Cserjeirtás kézzel, géppel.
58	Pókbangó	+	FV	Kaszálás, tér-és időbeli korlátozása a Tapolca Pénzesréten.
40	Réti sas	-	FV	Költőhelyek folyamatos nyomon követése, védőzóna kijelölés új fészkek körül Zala megyében.
69	Réti sas	-	FV	A Keszthelyi-hegységben megtalált költőhely folyamatos nyomon követése.
14	Rövidkarmú fakusz	-	V	Odú kihelyezés és ezek figyelemmel kísérése A Laposoki és Fagyosi terület részeken odúk ellenőrzése, egyben tapasztaltunk beköltözést az elmúlt időszakban.
32	Sarlósfecske	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.

88	Szibériai nőszirm	-	V	Kaszálások korlátozása a Keszthelyi-hegységben az ismert élőhelyeken, állomány felmérése.
64	Tátorján	+	FV	1. magyszórás a védett területen termő egyedekről, 2. maggyűjtés távolabbi állományokból, magvetés ebből az anyagból a védett területekre, 3. cserjeirtás, kaszálás a védett területeken.
10	Tavaszi tőzike	-	V	állományok sikeres őrzése.
41	Tavaszi tőzike	-	V	Őrzés a Kerka-mentén (Lenti Parkerdő).
72	Törpe denevér	-	V	Épületben rekedt egyed mentése és teletetése.
54	Ürge	-	V	Ürge- befogás a Belső-tó melletti állományból és telepítés egy helyszínre (Várpalota Fajdas).
56	Ürge		V	Ürgeállomány telepítéssel történő megerősítése Sársékszőlős - Vadalmás dűlői telepen Kiliti fogásból, két ütemben.
70	Vándorsólyom	-	FV	A Keszthelyi-hegységben ismert költőhely folyamatos nyomon követése, a fészkek tartó párkány ellenőrzése.
48	Vérfüboglárka		V	A pécselyi Barta-rét területén életerős vérfüboglárka populáció él, ezért csak késői kaszálás (szeptember eleje) végeztünk.
45	Vidrafű	-	V	Génbanki állomány ápolása a pécselyi szaporítókertben (tőzegágyban).
9	Vörös vércse	-	V	Vércse költő odú kihelyezése (10 db Pécselyi- és Káli-medence).
51	Vörös vércse	-	V	3 vércseládát helyeztünk ki a Jutaspusztai nyárfasorokra.
34	Vörösbegy	-	V	Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben.
46	Zergeboglár	-	V	Génbanki állomány ápolása a pécselyi szaporítókertben (tőzegágyban).

5.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	2010. évi állomány-változás (egyed)
Szarvasmarha	Szürkemarha		
	Tenyészbika	5	0
	Tehén	188	43
	Növendék	97	-29
	Összesen:	290	14
Bivaly	Tenyészbika	3	0
	Tehén	202	16
	Növendék	146	-4
	Összesen:	351	12
Juh	Racka juh		
	Tenyészkos	5	1
	Anyajuh	260	6
	Növendék	62	31
	Összesen:	327	38

Ló	Kisbéri félvér	2	0
Sertés	Mangalica	0	0
Egyéb	Komondor	1	0
	Szamár	10	2

Tihany (+ Csopak)

Szürkemarha: A Belső-tó partján a BfNPI kezelésében lévő, bekerített mintegy 10 ha gyepen területkezelési és bemutatási céllal elhelyezésre került tehénállományon tavaly fiatalítottunk, idén ezért változtatásra nem volt szükség. A szaporulat leválasztás után, ősszel Salföldre került, ahonnan értékesítettük.

Rackajuh: Tihanyban a Kutatóháznál az BfNPI tenyészkos állománya található. A kosok az év nagy részét itt töltik és csak a termékenyítő kosok (3db), kerültek át a Káli-medencébe november közepétől január elejéig. Itt van továbbá egy 2008-as, növendék kos.

Káli-medence (Salföldi Major)

Bivaly: A bivalyok (néhány eladásra váró tinó) a major belső területén, a látogatóktól elválasztó fakarám mögötti legelőn vannak egész évben. Vegetációs időben a füvet legelik, ősszel-télen kiegészítő takarmányt, szénát, szemes takarmányt, sőt kapnak. Az állatok szabadok, nincsen napi mozgatásuk; természetes táplálkozó, pihenő ritmusaik szerint élnek. Ivóvizüket mesterséges itatással pótoljuk, mert a környék forrásai elapadtak.

Szürkemarha (A medence belső területei és Kornyi-tavi telep):

A gulya tavasztól-őszig a Szegszénai- és Sásdi-réten és az év során kialakított legelőterületeken villanypásztorban tartózkodott. Két tenyészbikánk (Varkocs és Baglyas) lett a két gulyára osztva. Telelésük a salföldi Major mellett levő területen történik, melyet biztonságosan kiépítettünk és ott több száz marha tartására alkalmassá tettük. A 2010. évben született itt született 102 borjúból 69 db került eddig értékesítésre.

Rackajuh: A rackaállományunk a Kornyi-tónál lévő majorban található. Az állatok időjárás függvényében - egész évben - pásztorolással járnak ki a legelőre. A rackákat egy általunk felügyelt - nagy tapasztalattal rendelkező - vállalkozó gondozza, aki saját állománnyal is rendelkezik és tőlünk területet és hodályt bérel. 2010. évben kiöregedés miatt szintén volt néhány elhullás, melyeket a frissen beállított jerkékkel pótolunk.

Kápolnapusztá, Bivalyrezervátum

Zsandár nevű tenyészbikánk volt Kápolnapusztán egy gulyával. Naponta „pásztor” és kutya segítségével jártak ki a környék legelőire, ennek köszönhetően ez az állomány nagyon szelíd. Évközben a major üzemeltetését végző vállalkozó személyében változás történt.

Az állatok jó kondícióban vannak. Bemutató céllal állandóan a majorban tartottunk növendékállatokat.

Az 53 itt született borjúból eddig 6 került eladásra. Az üszöket a vérvonal és az őshonos támogatás miatt megtartjuk. A későn indult ellések miatt a salföldi nagyobb szürkemarha borjakat értékesítettük először, innen döntően 2011.-ben lesznek eladások.

A tavaly idekerült 50 növendék szürkemarha bikát (Bögöly) kapott Salföldről. Az újonnan bekerített mintegy 30 ha-os területet az állatok használják, tisztítják, de még jelentősen bokrosodott.

Zalavár, legelő

A 2009-es szaporulatot 2 üsző kivételével értékesítettük. A 2010.-ben született 111 borjúból 33 került eladásra. Még 29 bikaborjú és valamennyi üsző eladása fog megtörténni 2011. év folyamán.

Jelenleg két, mintegy 80-as létszámú gulya van, tenyésztésükben egy-egy tenyészbikával (Szilaj és Duhaj).

A szükséges takarmánymennyiség jelentős része az időjárási viszonyok miatt kint maradt a kaszálókon, de a tavalyról maradt, ill. az idei behordott egy ideig elegendő. A fagyok beállta után a maradék, elérhető helyen levő bála behordása megkezdődött.

5.6. Vadászterületek

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (bruttó ha)
1	Balaton Nemzeti Park Igazgatóság Tihanyi VE (19-304010-4-3-0 kódszámú vadászterület)	2.849
2	Balaton Nemzeti Park Igazgatóság Badacsony és környéke VE (19-303910-4-3-0 kódszámú vadászterület)	7.980
3	Balaton Nemzeti Park Igazgatóság Kis-Balaton VE (20-202810-4-3-0 kódszámú vadászterület)	7.567

Igazgatóságunk a 2007. március 1-től kialakított három vadgazdálkodási egységében – csakúgy, mint a korábbi évtizedekben – folytatott vadgazdálkodást a 2008., a 2009. és a 2010. évben is. A korábbi évek gyakorlatában semmilyen érdemi változtatást nem tettünk.

A Tihany Vadgazdálkodási Egységében 2 fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadászati teendőket. Az éves kilövéseknek a 2010. évben is elsődleges célja a vaddisznó, és gímszarvas kiszorítása volt, valamint a róka, dolmányos varjú, szarka és szajkó állományának erőteljesebb csökkentése. A vaddisznó állománya továbbra is magas lehúzódtak a Balaton parti nádasokba, számottevő károkat okozva a tihanyi kertkultúrákban, szőlőültetvényekben. Jellemzően a korábbi években éves terítéke 15-20 db körül mozgott, míg 2007-ben 40 egyed került puskavégre, 2008-ban több mint 50, 2009-ben 65, míg 2010-ben 80. Ugyanakkor a 2010-es esztendő rendkívül rossz szőlő és gyümölcsstermést hozott, a gazdák vadkár igényei gyakran túlzóak voltak, „keveredtek a károk” a kedvezőtlen időjárás, a védett állat kártétele (seregély), valamint a vadkárok.

A Badacsony és környéke Vadgazdálkodási Egységében 3 fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadászati teendőket. A terület vadgazdálkodási adottságait tekintve hasonló Tihanyhoz, a vaddisznók létszáma és terítéke is hasonlóan alakult. Több száz ha-ra duzzadt a belvízzel elöntött terület nagysága a Balaton magas vízállása és sok csapadék következtében, lehetetlenné téve közlekedést, vadgazdálkodást, vadászatot egyaránt.

A Kis-Balaton Vadgazdálkodási Egységében szintén 3 természetvédelmi őr lát el hivatásos vadászati feladatokat is. A 2010. év kiemelkedő csapadékmennyisége rendkívüli mértékben megváltoztatta a vadászterület vízrajzi adottságait. A Kis-Balaton II. tározón létrehozása óta nem fordult még elő ilyen magas vízállás, jellemzően a területen heteken-hónapokon keresztül I., II., illetve III. fokú árvízvédelmi készültség volt. A vadászható vadászterület nagysága olykor a több ezer ha-t meghaladó nagyságrenddel csökkent, figyelembe véve a nettó összterületet (7567 ha, amelyből szárazabb esztendőkből is 2-3.000 ha vízfelület és nádas) ez igen jelentős mérték.

Fentiek vadgazdálkodási hatásaival jelenleg is csak ismerkedünk, tekintettel arra, hogy a területek egy része (e nagyság a mai napig folyamatosan változik) ma is járhatatlan, megközelíthetetlen. Amit tudunk, hogy területünkről folyamatosan elhúzódik a vad, e tartósan magas szinten ingadozó vizet nem bírja. Alkalomszerűen koncentráldódik szárazulatokon: megnőtt a vasúti töltéseken a vonatgázolások száma, valamint néhány szigeten, ahol erdősítés van, olykor a panelkerítés ellenére károkozása néhány nap alatt jelentőssé válik. Vadgazdálkodásunk, vadászatunk a vadászterület számottevő részén lehetetlenné, a többi helyen bizonytalanná, kiszámíthatatlanná vált. A folyamat időbeni lefolyását sem látjuk.

Mezőgazdasági káraink mértéke a kiemelt figyelemnek, vadkárelhárítási erőfeszítéseknek és a szerencsének köszönhetően alacsony volt. A bérvadásztatás özbakból gyengén, gímbikából közepesen sikerült. Egyre nehezebb a bérvadásztatás bonyolítása (rövidebb határidők, kevesebb és megbízhatatlanabb bérvadászok és irodák, kevesebb pénz, stb.).

Összességében vadászterületeinken kevesebb az őz, több a vaddisznó, míg a gímszarvas létszáma nem változott. Tihanyban, Badacsonyan teljesítjük az éves kilövési terveket, vaddisznóból több mint a dupláját hozzuk terítékre. A Kis-Balatonon teljesítjük az éves terveket gímszarvasból, vaddisznóból, őzből hosszú évek után először nem. A kísérleti Larsen-csapdás szárnyas dúvad állományapasztás tapasztalatai kedvezőek, a jövőben mindhárom vadászterületen megpróbáljuk alkalmazni.

Mindenhol részt vettünk a róka immunizálásban és a vaddisznók sertéspestis vizsgálatában. Hivatásos vadászaink megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, plusz feladatukat lelkiismeretesen, jó hozzáállással, folyamatos továbbképzést vállalva látják el.

Együttműködésünk folyamatos a vadászati hatóságokkal és a vadász kamarákkal.

5.7. Halászati vizek

No.	A halászati víztér megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog)	Kiterjedése (ha)
1	Murarátká, Mura-holtág (053/1 hrsz)	2,4
2	Letenye, Bodzás-tó (0291/1/b hrsz)	5,7

A Mura két holtága esetében végigvittük a különleges természetvédelmi rendeltetés kinyilvánítását, majd a halászati jog megszerzését. Az érintett halászati vizeknek elsősorban az őshonos halfajok állományainak természetes szaporodó-helyeként kell szolgálni, amely megfelelő szaporulat esetén a környező vizek utánpótlását is biztosíthatja, áradáskor természetes úton, míg túlszaporulat esetén áttelepítéssel. Ennek gyakorlati megvalósításához felvettük a kapcsolatot a térségben érintett horgász egyesületekkel, akik az őshonos, természetes szaporulatból szívesen vásárolnának. A területen a szükséges halászati beavatkozások kizárólag - az éves rendszerességgel elvégzett állományfelmérés alapján folytatandó - állományszabályozásra korlátozandóak. Erre idegenhonos halfajok megjelenése illetve esetleges egészségügyi problémák, vagy a meglévő állomány túlszaporodása esetén kerülhet sor. Ezen feladatok elvégzését a Nemzeti Park Igazgatóság akár saját, akár a vagyonkezelésébe tartozó Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit ZRT ember és eszközállományával el tudja végezni. Az érintett területek árvíz esetén közvetlen kapcsolatba kerülnek a Murával, így az ott található őshonos halfajok szaporodó-helyeként is szolgálhatnak, emiatt a nagytestű egyedek közlekedését a folyó és e területek között nem szabad korlátozni.

Sajnos a Balatonhenyei-tó ügyében a halászati jogot más pályázó nyerte el Nemzeti Parkhoz tartozó területen, ami a későbbiekben még problémás helyzeteket okozhat. Jelenleg ugyanis sem parkolóhelyek, sem horgászati létesítmények nincsenek a területen, ugyanakkor fejlesztés csak erősen korlátozott formában támogatható.

A Balaton, a Kis-Balaton II. ütem, a Mura holtágak, a Nagy-berek és egyes kis-vízfolyások vonatkozásában állítottuk össze a halgazdálkodással kapcsolatos elképzeléseket. Élő az együttműködésünk a térség horgász illetve halász szervezeteivel, konkrét programok megvalósítása van folyamatban a Zala és a Kerka folyókra. Ugyanakkor a legjelentősebb változás a témakörben a Balaton halászati hasznosításához kötődik.

Igazgatóságunk a 2008. év nyarán képviselőt kapott a BH ZRt felügyelő bizottságában, 2009. augusztusától szétvált a ZRt, majd október 01-től a Balatoni Halgazdálkodási nonprofit ZRt a vagyonkezelésünkbe került. Az eredmények közé soroljuk a középtávú szakmai koncepció és a szigorúbb, veszteséggel nem számoló költségvetés elfogadtatását, amelynek betartásával 2010-ben az előzetes pesszimista várakozásokkal ellentétben a ZRt pozitív mérleggel zár. A balatoni halászatról kialakult kép javítására előadássorozaton vettünk részt, segítséget nyújtottunk egy másfajta kommunikáció kialakításában. Konkrét helyszínekkel, partnerekkel előkészítettük az élőhely rehabilitációs pályázatot, amelyet a felmerülő vagyonkezelési kérdések letisztulása után lehet beadni. A kormányzati elvárásoknak megfelelően a szervezeti átalakulásra is sor került, az Igazgató Tanács megszüntetésével felére csökkentettük a vezető tisztségviselők számát.

A halgazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásához Magyarai Máté és Megyer Csaba kollégák halászati szakmérnök diplomát szereztek.

Védett vízterek

No.	Országos jelentőségű védett vízterek*	Kiterjedése (hektár)	Kezelési terv (+/-)
1	Arborétumi-tó (Zirci Arborétum Természetvédelmi Terület)	1	+
2	Balaton (Bozsai-ö. nélkül, Nemzeti Park része)	33	-
3	Balaton, Bozsai-öböl (fokozottan védett, BfNP Tihanyi Tájegység)	50	+
4	Balatonhenyei-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	4	+
5	Barkás-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
6	Belső-tó (BfNP Tihanyi-félsziget Tájegység)	40	+
7	Bika-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
8	Bonta-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
9	Cserkás-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	1	+
10	Hévízi-tó (Természetvédelmi Terület)	18	+
11	Kálomis-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	3	+
12	Kettős-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	2	+
13	Kis-Balaton I. tározó (BfNP Kis-Balaton Tájegység)	2.014	-
14	Kis-Balaton II. tározó (BfNP Kis-Balaton Tájegység)	5.197	-
15	Kisörpuszta (BfNP Káli-medence Tájegység)	51	+

16	Kornyó-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	20	+
17	Külső-tó (BfNP Tihanyi-félsziget Tájegység)	64	+
18	Monostori-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	3	+
19	Nádas-tó (BfNP Tapolcai-medence Tájegység)	6	+
20	Sárosfői Halastavak (Természetvédelmi Terület)	40	-
21	Tüskés-tó (BfNP Káli-medence Tájegység)	4	+
22	Mura-folyó és holtágai (Mura-menti TK)	256	+
23	lápok (Veszprém és Zala megye területén)	116	-
Összesen:		8.026	

A táblázatban csak azon országos jelentőségű védett természeti területeken elhelyezkedő tavakat tüntettük fel, melyeknél a földhivatali nyilvántartásban a kivett (pl. tó, holtág) kifejezés szerepel. A kivett (csatorna) területek és egyéb vízfolyások szintén nem szerepelnek itt. A láp területeken a tavak a tőzeg kitermelése következtében alakultak ki. Ilyen viszonylag sok található Zala megyében a Szévíz-patak és a Principális-csatorna mentén, valamint Veszprém megyében Mezőlak mellett. A tó területéből országos védettnek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részeként védetté nyilvánított helyrajzi számokat tüntettük fel.

Védett halastavak

No.	Védett halastavak	Kiterjedése (hektár)	Kezelési terv (+/-)
1	Sárosfői Halastavak (Nemeshany) (országos jelentőségű természetvédelmi terület)	40	-
2	Tőreki Halastavak (Siófok) (helyi jelentőségű természetvédelmi terület)	38	+
Összesen:		78	

6. Jogi tevékenység

A 2010. évben a nemzeti park igazgatóságok jogállását, alapfeladatait a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló – többször módosított – 347/2006.(XII.23.) Korm. sz. rendelet határozta meg.

A Kormányrendelet 2010. július 30-tól hatályos rendelkezése szerint „*A nemzeti park igazgatóságok szervezet-rendszere központi hivatal, amely a miniszter irányítása alatt működő, önállóan működő és gazdálkodó, közintézeti altípusú közszolgáltató központi költségvetési szerv. A nemzeti park igazgatóságok szervezet-rendszerének területi szervei a nemzeti park igazgatóságok (a továbbiakban: NPI).*”

2010. március 17-én miniszteri jóváhagyást követően hatályba lépett a minisztérium által megadott követelményrendszer szerint elkészített új Szervezeti és Működési Szabályzatunk.

A nemzeti park igazgatóságok munkavállalóinak közszolgálati jogviszonya *a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény* [Ktjv.] 76.§.(1)bekezdése alapján 2010. július 06. napjával kormánytisztviselői jogviszonnyá alakult át.

Az Igazgatóság hatósági munkában való közreműködését továbbra is *a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv.* [Ket.] szabályozza.

Az Igazgatóság működési területe 4 Felügyelőség (Dél-dunántúli, Észak-dunántúli, Közép-dunántúli és Nyugat-dunántúli Felügyelőség) illetékességi területét érinti.

A Felügyelőségek hatósági munkáját – megkeresés esetén – szakmai véleményekkel, állásfoglalásokkal, valamint belföldi jogsegély útján adatszolgáltatással segítjük.

A megkeresések, illetőleg a szakértői kirendelések száma továbbra is folyamatos csökkenést mutat. 2010-ben mindösszesen 31 megkeresés érkezett be, ebből, 26 szakmai állásfoglalás iránti kérelem, és 5 szakértői kirendelés. A vélemény adására irányuló megkeresésekre adott szakmai állásfoglalások figyelembe vétele a Felügyelőségek számára továbbra sem kötelező, így a szakmai állásfoglalások egy részét az érdemi döntés meghozatalakor nem is veszik figyelembe, illetőleg a hozott döntésről nem is szerzünk tudomást.

További problémát jelent az NP Igazgatóságok ügyféli jogállása a különböző, de elsősorban az építéshatósági eljárásokban. A Ket.15.§.(4)bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy „*az ügyfél jogai megilletik az ügy elbírálásában hatóságként vagy szakhatóságként részt nem vevő szervet is, amelynek feladatkörét az ügy érinti.*”

A NP Igazgatóságok, mint a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervek ügyféli jogállását álláspontunk szerint ezen jogszabályhely megalapozza. Ennek ellenére az NP Igazgatóságok ügyféli jogállásának elismerése továbbra is vitatott.

6.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

2010.	Ügyiratok száma
Főszámon iktatott	6.181
Alszámon iktatott	9.494
Összesen:	15.675

Az ügyiratforgalom – az összesen iktatott ügyiratszámra vetítve 12 %-al nőtt. A növekedés elsősorban az alszámos iktatásnál jelentkezett.

6.2. Szabálysértés

a) Szabálysértési ügyek száma:

<i>Szabálysértési ügyek</i>	<i>db</i>
2009-ről áthúzódó ügy	9
2010-ben keletkezett ügy	63
Összesen:	72

b) Alkalmazott intézkedések:

<i>Alkalmazott intézkedések</i>	<i>Intézkedés száma</i>
pénzbírság kiszabása	40
figyelmeztetés	25
eljárás megszüntetése	7

c) Kiszabott pénzbírság és végrehajtása:

<i>Kiszabott pénzbírság</i>	<i>Befizetett / végrehajtott bírság</i>	<i>Végrehajtható összeg</i>
1.170.000.-Ft.	590.000.-Ft.	580.000.-Ft.

d) Bíróságra került szabálysértési ügyek:

Bíróságra került ügyek száma	12
A határozatot a bíróság jóváhagyta	7
A határozatot a bíróság megváltoztatta	1
Jelenleg folyamatban lévő	4
Ügyészi vizsgálat	0

2010-ban 9 kifogás és 3 elzárásra átváltoztatás bírósági vizsgálata történt meg. Határozatunkat 4 eljárásban a Bíróság jóváhagyta, 1 esetben a kiszabott pénzbírság összegét csökkentette. 4 eljárás jelenleg folyamatban van.

2010-ben a pénzbírság közérdekű munkára történő átváltoztatására 2 esetben, illetőleg a pénzbírság elzárásra történő átváltoztatására pedig 3 esetben került sor. Tényleges elzárásra – tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont személyt a bírságot befizette – nem került sor. Ügyészségi vizsgálatra a 2010. évben nem került sor. Jelzés a szabálysértési hatósági munkára nem érkezett.

A szabálysértési hatáskör keretében továbbra is feladatunk kiállítani az igazolásokat fegyvertartási ügyekben. 2010-ben 890 db ilyen irányú megkeresés érkezett be, kb. 3.000 főre, szabálysértési előéletet egy esetben sem találtunk.

A szabálysértési ügyintézés kapcsán a központi szabálysértési nyilvántartás részére történő adatközlés formájáról és módjáról, valamint az adatszolgáltatás rendjéről szóló 59/2009. (IX. 3.) IRM sz. rendelet alapján 2010. januártól Igazgatóságunk működteti az ún. egységes szabálysértési nyilvántartó rendszert. A rendszerbe folyamatosan töltöttük fel az adatokat, a feltöltés naprakész.

Tekintettel arra, hogy a szabálysértések elévülési ideje 2 év, 2011-ben a fegyvertartáshoz kapcsolódó ezen ügyintézés még jelentkezni fog.

Összességében az Igazgatóság szabálysértési eljárása törvényesnek és eredményesnek értékelhető.

6.3. Természetvédelmi bírság

Igazgatóságunk a 2010. évben 41 esetben kezdeményezett természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárást az illetékes természetvédelmi hatóságoknál. A rendelkezésünkre álló adatok alapján ezen ügyekben a kirótt természetvédelmi bírságok összege mindösszesen 5.155.000-Ft. volt.

6.4. Büntető ügyek

Igazgatóságunk természetkárosítás alapos gyanúja esetén az ügyet az általunk felderített tényállással, valamint az azt alátámasztó dokumentumokkal együtt minden esetben továbbítja az illetékes természetvédelmi hatóság felé. A hatóság hatósági jogkörénél fogva a tényállást részleteiben is fel tudja deríteni, ezért Igazgatóságunk kéri, illetőleg javasolja a Felügyelőségeknek, hogy amennyiben eljárásuk során a természetkárosítás alapos gyanúja megalapozást nyer, úgy a további szükséges intézkedéseket, büntető feljelentéseket tegye meg.

Természetkárosítás alapos gyanúja miatt 2010-ben Igazgatóságunk 1 esetben közvetlenül is feljelentést tett:

- NATURA 2000 terület károsítása miatt (Berhida, 089//10 b) hrsz. - quadozás) egy esetben tettünk közvetlenül büntető feljelentést az illetékes rendőrhatóságnál. Az ügyben az ingatlan tulajdonosa szintén feljelentést tett, név szerint megnevezve a feltételezett elkövetőket. A rendőrhatóság az eljárást – tekintettel arra, hogy „a nyomozás alapján nem állapítható meg, hogy a bűncselekményeket a gyanúsítottak követték el” – megszüntette,

- Megjegyezzük, hogy még 2009-ben nagyvázsonyi Natura 2000 területen engedély nélküli motorverseny kapcsán tettünk feljelentést természetkárosítás alapos gyanúja miatt. Felmérésünk szerint az okozott kár 41 millió forint. A rendőrhatóság az eljárást – az elkövető személye felderíthetetlenségére hivatkozva – annak ellenére megszüntette, hogy több, az elkövetők azonosítására alkalmas bizonyítékot csatoltunk. A megszüntető határozat ellen jogorvoslati kérelmet nyújtottunk be, amely kérelmünknek az illetékes ügyészség helyt adott, és elrendelte a nyomozás folytatását. A rendelkezésünkre álló adatok szerint a rendőrhatóság vádemelési javaslattal fogja

lezárni a nyomozati eljárást. Az ügy jelenlegi állásáról információval nem rendelkezünk.

6.5. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Részleges pernyertesség	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	3	0	0	0	3
Polgári perek, melyben kötelező a perben állás	14	-	-	-	14
Polgári jogi igény bejelentése	0	0	0	0	1
Közigazgatási per	0	0	0	1	0
Munkaügyi perek	0	0	0	0	0
Büntető perek	0	0	0	0	0

- Tapolcai-tavasbarlang melletti ingatlan – amelyen a barlang szellőző kútja áll – tulajdonosa birtokháborítás megállapítása iránt indított pert Igazgatóságunk ellen. A per I. fokon folyamatban van.

- Vadütközés során keletkezett kár megtérítése iránt indítottak pert Igazgatóságunk ellen. A per I. fokon folyamatban van.

- Magánszemély által elbirtoklás iránt indított peres ügyben Igazgatóságunk beavatkozóként vesz részt. A per tárgya védett, tihanyi ingatlant érint.

- A 2010. évben a Pp. alapján 13 esetben vonták Igazgatóságunkat alperesként perbe, védett ingatlant érintő peres ügyekben. Ezen ügyek többsége több éve folyamatban van, és általában magánszemélyek peres ügyei (szolgalmi jog bejegyzése, tulajdonjogi viták, vagyonmegosztás, közös tulajdon megszüntetése, stb.), amely perekben Igazgatóságunkat általában tőrésre kérik kötelezni. Ezen ügyekben minden esetben írásban nyilatkozunk a kereseti kérelmekre, a per során a bíróság felhívásainak minden esetben eleget teszünk.

7. Természetvédelmi őrszolgálat

	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
Létszám	19	7	26
	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	41 667	0	150.000
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3 564	0	9.500

A 2010. évben a Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma változatlan a 2009. évihez képest. Egy fő továbbra is GYED-en van. A központban dolgozó természetvédelmi őrszolgálat-vezető és őrszolgálatvezető-helyettes mellett a 24 területen dolgozó természetvédelmi őr látja el feladatát. A tájegységi – örkerületi felosztás változatlan a 2009. évihez képest, azaz a 6 tájegységen belül 18 örkerületbe osztva végzik a természetvédelmi őrök munkájukat.

A tájegységek az alábbiak:

- Tihany Tájegység (4 örkerület)
- Badacsony - Káli-medence Tájegység (2 örkerület)
- Kis-Balaton Tájegység (4 örkerület)
- Magas-Bakony Tájegység (3 örkerület)
- Nyugat-Zala Tájegység (3 örkerület)
- Észak-Somogy Tájegység (2 örkerület)

Az engedély nélküli terepmotorozás, quadozás visszaszorítására szervezett akcióink két alkalommal is eredményre vezettek. Rendszeres siklóernyős ellenőrzéseink mellett a tárgyalóasztalnál is megpróbáltuk az engedély nélküli repülő tevékenység „mederbe terelését”, melynek eredményét 2011-re várjuk. A Kis-Balatonon tartott rendszeres razziaink során több mint 500 m hálót sikerült felszedni, több száz kg halat engedtünk vissza a tározókba. Nyolc illegálisan kihelyezett csónakot derítettünk fel, „komoly csapást” mértünk a helyi orvhorgászatra, orvhalászatra. Rendőrséggel közösen 600 fős techno-parti felszámolásában vettünk részt. E tevékenységeket folytatnunk, fokoznunk kell.

2010-ben folyamatos volt jelenlétünk a Balatonon. Az újonnan beszerzett balatoni nyíltvízi szolgálat ellátására alkalmas vízi járműre megszereztük a szükséges engedélyeket, letettük a vizsgákat. A vízirendőrökkel folytatott rendszeres közös járőrszolgálatokon a gyakorlat megszerzése, az új közeg, az új szolgálatteljesítési forma megismerése volt a fő feladat, ugyanakkor kellemes meglepetés volt a „vízi emberek” segítőkész hozzáállása, kedvező fogadtatása.

Társhatóságaink többségével rendszeres, de legalább alkalomszerű a kapcsolattartásunk, együttműködünk az illetékes rendőri, katasztrófavédelmi, vám- és pénzügyőr, valamint határőr szervekkel, a felügyelőségekkel, és a vadászati hatóságokkal.

Speciális feladatként több őrünk vesz részt - munkaidejük döntő hányadában - állatállományunk gondozásában, a saját kezelésű területeinken folyó munkák irányításában. Kiemelt feladat a közmunka programban való részvétel (irányítás) felügyelet, a csoportkísérés, védett értékeink bemutatásában aktív részvétel.

Egy ízben tartottunk Igazgatósági Természetvédelmi Őrszolgálati értekezletet, valamint éves lőgyakorlati képzést.

Vadgazdálkodási Egységeinkben a területekre előírt vadgazdálkodási éves terv több, mint 400 nagyvad elejtésére kötelez bennünket a vadállomány megfelelő szintre történő létszám apasztása érdekében.

Az állomány szakképzettsége megfelelő, 19 fő szakirányú felsőfokú, 7 fő szakirányú középfokú végzettségű.

Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik mobiltelefonnal. A 26 természetvédelmi őrből 17 főnek van szolgálati önvédelmi maroklőfegyvere, mindenkinek van önvédelmi gáz spray-je. A szolgálati fegyverek állapotát, tárolását folyamatosan ellenőriztük. Megfelelő a gépjármű ellátottságunk, 19 fő szolgálati gépjárművel látja el feladatát, két fő munkáját segíti motorkerékpár. A mindenki számára megállapított kilométerkeret nagysága a folyamatosan emelkedő üzemanyag árak mellett sajnos nem elégséges. A szolgálati gépjárművek folyamatos cseréje, évente egy-két jármű beszerzése elengedhetetlen.

A 2010. évben is sikerült az Őrszolgálat eszközállományát fejleszteni saját beszerzések révén. Korábbi hiányosságainkat pótolandó GPS-eket, távcsöveket és digitális fényképezőket vásároltunk, az új kollégákat folyamatosan látjuk el eszközökkel. Elmondhatjuk, hogy a szükséges eszközök megfelelő számban és minőségben rendelkezésre állnak, a jövőben első sorban folyamatos minőségi cserékre van szükség.

A 2010. év nem kímélte Igazgatóságunkat a havariáktól; működési területünkön volt a Kolontári vörös iszap katasztrófa, több védett-, illetve fokozottan védett területet öntött el a belvív, vagy hetekig volt árvízvédelmi készültség.

8. Költségvetés és vagyon

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, a támogatás értékű bevételek, az átvett pénzeszközök és az intézményi saját bevételek biztosítanak forrást. A napi működéshez szükséges kiadások mértéke a szükséges takarékosági intézkedések ellenére évről-évre növekvő mértéket mutat. Ennek okai:

1. inflációs hatások;
2. a döntően saját bevételből megvalósított folyamatosan növekvő működési ráfordítások (elsősorban eszközök vételére);
3. az eszközpark pótlását szolgálni hivatott beruházások elmaradása miatt a karbantartási, javítási kiadások folyamatos emelkedése;
4. jelenleg futó pályázatainkhoz (LIFE+, KEOP, KDROP, PaNaNet) az intézményi önrész, illetve az utófinanszírozásból eredő kiadás-bevétel időbeli (akár évek közötti) elcsúszása.

A 2010. év az Igazgatóság gazdálkodása szempontjából a szezonalitást leszámítva még kiegyensúlyozott esztendőnek bizonyult. A gazdálkodás során részben sikerült megvalósítani azt a stratégiai célt, hogy az Igazgatóság fejlődése beruházásokkal biztosított legyen, és ne kizárólag a napi működési kiadások emésszék fel többletbevételeinket.

Igazgatóságunk kiegyensúlyozott gazdálkodását évről évre komoly erőfeszítések árán sikerül fenntartanunk. Pénzügyi helyzetünk továbbra is stabil maradt, azonban a dologi kiadások alultervezése miatt az év során voltak olyan időszakok, amikor a likviditásmenedzsmentre – a bevételek szezonalitása miatt – komoly figyelmet kellett fordítanunk.

Az Igazgatóság 2010. évi költségvetéséről elmondható, hogy eredeti (év eleji) főösszege 590.100 eFt volt, amely a 2009. évi 513.133 eFt-hoz képest 76.967 eFt-tal (-15,0%) nőtt.

8.1. Kiadások

		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	Személyi juttatások	266.760
	Munkaadókat terhelő járulékok	70.351
	Dologi kiadások	304.944
	Egyéb folyó kiadások	31.109
	<i>Működési kiadások összesen</i>	<i>673.163</i>
Felhalmozási kiadások	Intézményi beruházás	223.033
	Felújítás	6.107
	Támogatás értékű felhalmozási kiadás	0
	Egyéb központi beruházás	0
	<i>Felhalmozási kiadások összesen</i>	<i>229.140</i>
Kölcsönök nyújtása		<i>1.350</i>
Függő, átfutó és kiegyenlítő kiadások		<i>17.632</i>
Kiadások összesen		<i>903.653</i>

8.2. Bevételek

		Teljesítés (eFt)
Működési bevételek	Intézményi működési bevétel	361.267
Átvett pénzeszközök	Működési célú pénzeszköz átvétel ÁHT-n kívül	0
	Támogatás értékű működési bevétel	140.425
	<i>Működési célú pénzeszköz átvétel, bevétel összesen:</i>	<i>140.425</i>
	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel ÁHT-n kívül	1.800
	Támogatás értékű felhalmozási bevétel	186.676
	<i>Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel, bevétel összesen:</i>	<i>188.476</i>
	Átvett pénzeszközök összesen:	328.901
Előző évi előirányzat maradvány átvétel		2.566
Kölcsönök visszatérülése		0
Költségvetési támogatás		323.731
Függő, átfutó és kiegyenlítő bevételek		36.212
Törvény szerinti bevételek összesen:		692.739

8.3. Vagyon

8.3.1. Befektetett eszközök

2010-ben az Igazgatóság eszközállománya stagnált, intézményünk nettó 2,82 milliárd Ft nagyságrendű állami vagyont kezel (2009-ben az Igazgatóság vagyona 2,54 milliárd Ft volt).

A táblázat a befektetett eszközök 2010. 12. 31-i állományát tartalmazza eszközcsoportonkénti bontásban.

Megnevezés		Bruttó érték (eFt)	Értékcsökkenés (eFt)	Nettó érték (eFt)
Immateriális javak	Vagyoni értékű jogok	18.882	12.696	6.186
	Szellemi termékek	4.500	134	4.366
	Egyéb immateriális javak	0	0	0
Immateriális javak összesen		23.382	12.830	10.552

Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	földterület	1.401.085	0	1.401.085
	telek	97.697	0	97.697
	épület	840.851	121.845	719.006
	építmény	187.893	44.146	143.747
	erdő	0	0	0
	Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok összesen	2.527.526	165.991	2.361.535
Gépek, berendezések, felszerelések	üzgvyiteli és számítástechnikai eszközök	66.515	63.073	3.442
	egyéb gép, berendezés	255.030	169.904	85.126
	képzőművészeti alkotások	3.190	0	3.190
	Gépek, berendezések, felszerelések összesen	324.735	232.977	91.758
Járművek		211.018	154.914	56.104
Tenyészállatok		52.763	15.586	37.176
Beruházások, felújítások		163.036	0	163.036
Tárgyi eszközök összesen:		3.279.078	569.468	2.709.608
Tartósan adott kölcsönök		4.758	0	4.758
Befektetett pénzügyi eszközök összesen:		104.758	0	104.758
Üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba, vagyonkezelésbe adott ill. vagyonkezelésbe vett eszközök		0	0	0
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		3.407.218	582.298	2.824.918

Járműállományunk 2010. évben nem változott. Egy használt traktort vásároltunk (NEW Holland 6050) a Kis-Balaton régióba, a természetvédelmi kezelés magasabb szintű ellátása érdekében. Közbeszerzéssel egy bálázót vásároltunk 8.000 eFt értékben egy, szinte teljesen elhasználódott eszköz pótlására és az állatállományunk téli szalastakarmánnyal való ellátása érdekében. Eszközbeszerzéseinkről összességében elmondható, hogy döntően a szakmai (természetmegőrzési, ökoturisztikai, oktatási, vagyonkezelési), kisebb részben a napi ügyviteli munkák során használt gépek, berendezések beszerzésére irányultak.

8.3.2. *Forgóeszközök*

Megnevezés	Érték (eFt)
Élelmiszerek	111
Áht-n kívülre továbbszámlázandó közvetített működési szolgáltatás	76
Növendék, hízó és egyéb állatok	16.383
Késztermékek	18.067
Áruk	22.807
<i>Készletek összesen:</i>	57.444
Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	35.339
Egyéb követelések	1.512
<i>Követelések összesen:</i>	36.851
<i>Értékpapírok összesen:</i>	0
Pénztárak és betétkönyvek	72
Elszámolási számlák	174.148
Idegen pénzeszközök	28.951
<i>Pénzeszközök összesen:</i>	203.171
<i>Egyéb aktív pénzügyi elszámolások összesen:</i>	28.078
FORGÓESZKÖZÖK ÖSSZESEN	325.544

A táblázat a forgóeszközök 2010. 12. 31-i állományát tartalmazza eszközcsoportonkénti bontásban. Az élelmiszerkészlet a Vidravár Oktatási Központ és Üdülő miatt szerepel a könyveinkben.

8.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	8	0
Szolgálati lakás	4	0
Állattartó épület	4	0
Egyéb állattartó építmény	2	0
Tanya	0	0
Panzió és konferenciaépület	1	0
Bemutatóhely	11	0

Meglévő épületeink karbantartására, építmények felújítására összesen 3,0 M Ft-ot fordított az Igazgatóság. Ebből készült el a Kápolnapusztá, Bivalyrezervátum fogadóépület nád tetőzet felújítása, a Kis-Balaton tájegységben, Fenékpusztán a Vönöczky Schenk Jakab Kutatóházhoz kapcsolódó felújítás és kisebb munka a Vörsi tájházon.

Beruházások a 2010. évben pályázati források felhasználásával a Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyein történtek:

- Korábbi munkáink befejezéseként a Bakonybéli Oktatóközpontban levő, erdei iskolai szolgáltatást nyújtó épületnek a KEOP-3.3.0 pályázat keretében 2008-tól végzett felújítása lezárult.

- A KEOP 3.3.0. pályázat keretében elkészült a Tihanyi Erdei Iskola felújítása a 2010. évben lezárult.

- A 2010. év legjelentősebb beruházása a KDOP-2.1.1. pályázat keretében megépülő, Tihanyi Levendulaház új bemutató épület megvalósítása. Ennek kivitelezésére, a pályázat teljesítésével járó feladatok végzésére a tárgyévben összesen 95,1 M Ft-ot költött az Igazgatóság. A beruházás a 2011. évben fog zárulni.

Folyamatban levő pályázatainkhoz kapcsolódóan az alábbi előkészítő munkák történtek:

- A KEOP 7.3.1.1 jelű pályázat keretében megvalósuló, élettelen természeti értékek védelmével kapcsolatban, barlangok kiépítése, rekonstrukciója tárgyában.

- A KEOP 3.1.3 jelű, kétfordulós uniós pályázat keretében a Zirci Arborétum rekonstrukciója, melynek kivitelezési munkái 2010. őszén a közbeszerzést követően megkezdődtek. A pályázat teljesítése, elszámolása a 2011-2012. évre áthúzódik.

- Megemlítenéd még a Tapolcai-tavasbarlanghoz kapcsolódó fogadóépület kialakításához történt előkészítés, ingatlanvásárlás.

8.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mg-i munkagép/adapter	99	-4
Terepjáró	24	0
Személygépjármű	7	0
Motorkerékpár	4	0
Kerékpár	69	0
Vízijármű	24	0
Videokamera	3	+1
Digitális fényképezőgép	31	+1
Hagyományos fényképezőgép	9	0
Spektív	21	+5
Kézitávcsó	137	+22
Éjjellátó készülék	0	0
Számítógép	76	-2
Mobiltelefon	80	+14

2010. év második felében az irodabútor, a személygépkocsi és az informatikai eszközök beszerzésére moratórium rendelet került kihirdetésre, melyet Igazgatóságunk maradéktalanul betartott, mentességi kérelem beadása nélkül.

A mobiltelefonok számának növekedését az év első felében végrehajtott nagyobb tételszámú vásárlás adta, melyet elhasználdott nagyszámú mobiltelefonjaink cseréje indokolt.

9. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

9.1. Turisztikai infrastruktúra

Oktatóközpont – szállás

Szálláshelyek nemzeti park igazgatósági működtetésben (2010)	
Szállóvendégek száma (fő)	2128
Vendégéjszakák száma (fő)	5224

Név	Cím	Férőhely	Állapot rövid leírása	Vendég-éjszaka
Erdők Háza	Bakonybél Szent Gellért tér 9.	18	Turistaszállás (konyha, tusoló)	911
Tihanyi Levendula Erdei Iskola	Tihany	28	Kulcsos-ház, melegítő konyha	1505
Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház	Fenekpuszta	12	Csak kutatók és minisztériumi, nemzeti parki dolgozók részére	179
Erdőismereti Oktatóbázis	Bakonybél Szent Gellért tér 9.	31	Kulcsos-ház, melegítő konyha	2161
Diás-sziget	Fenekpuszta	7	Csak kutatók részére	-
Park Villa	Csopak	31	Konferencia és szállás	1123

Az Igazgatóság turisztikai hasznosítási koncepciója meghatározza a turisztikai tevékenység hosszú távú stratégiáját, jövőképét. A BfNPI turisztikai bemutatóhelyei a Balatonhoz látogató belföldi és külföldi vendégek számára gyakori kirándulási célpontok. Az Igazgatóság bemutatóhelyei beépültek a balatoni turisztikai kínálatba, a régióban egyre több utazási iroda propagálja a nemzeti parkot kiegészítő programként.

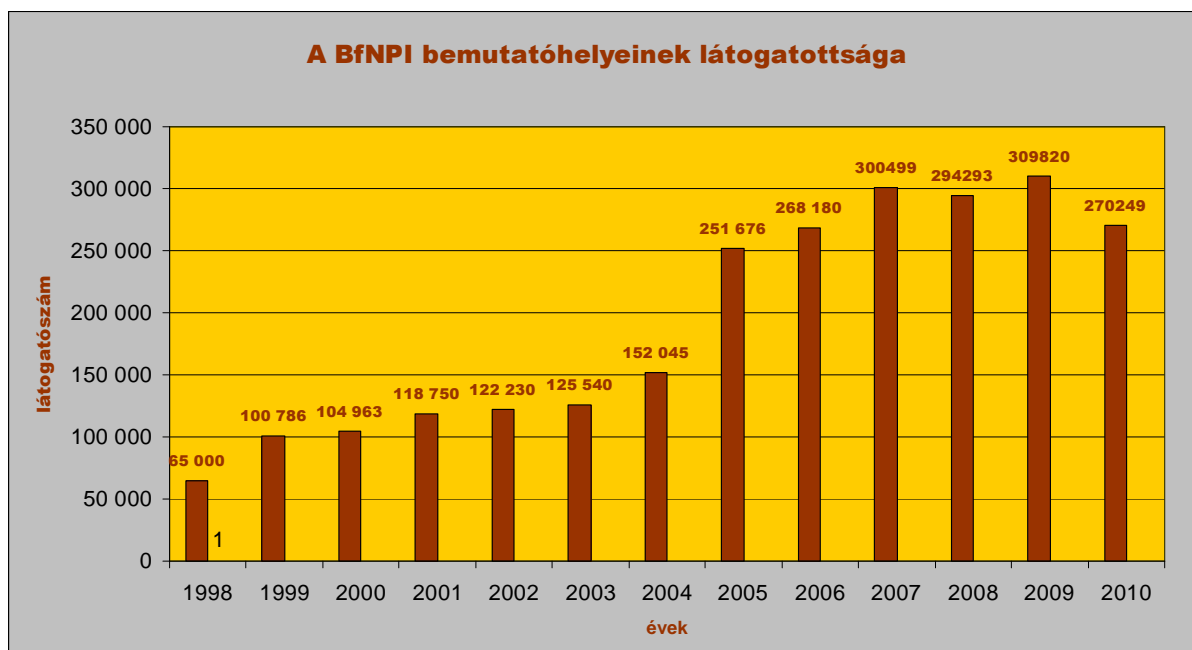
Az Igazgatóság kiejánlja oktatási programját az iskoláknak, ezzel hatékonyabbá és sokszínűvé téve a környezeti nevelői munkát. A Parkba szervezeten érkező ifjúsági csoportok számára biztosítjuk a megfelelő színvonalú oktatási környezetet, mind a felszerelt oktató helyiségek, mind pedig a szabadtéren és a bemutatóhelyeken alkalmazott bemutató módszerek, eszközök által. Az előadásokat, foglalkozásokat megfelelően képzett, elhivatott szakemberek tartják. A helyi vállalkozókkal, intézményekkel való együttműködés révén biztosított a helyszíni programok során az elszállásolás és az étkeztetés is.

Általános cél: Elsősorban a Nemzeti Park területén található természeti és kulturális értékek bemutatása, ennek során természetbarát szemlélet kialakítása. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park területére milliós nagyságrendű látogató érkezik. Ennek egy részét iskoláskorú csoport teszi ki.

Bemutatóhelyek

A BfNPI ökoturisztikai bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2010)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	Erdők Háza, Bakonybél	4296	0	4296	
2	Arborétum, Zirc	24 976	364	25 340	
3	Lóczy-barlang, Balatonfüred	17 750	0	17 750	
4	Hegyes-tű Geológiai Bemutatóhely, Monoszló	38 034	30	38 064	
5	Major, Salföld	28 605	0	28 605	
6	Tapolcai-tavasbarlang	105 608	1 088	106 696	
7	Kotsy-vízimalom, Zalaszentő	3 230	194	3 424	
8	Csodabogyós-barlang, Balatonederics	3 728	0	3 728	
9	Bivalyrezervátum, Kápolnapuszta	44 082	943	45 025	
10	Fekete I. Emlékszoba, Matlakunyhó, Diás-sziget	2 594	0	2 594	
11	Tájház, Vörs	562	0	562	
12	Szentgáli-kőlik barlang	552	0	552	
Regisztrált látogatók összesen:		274 017	2 619	276 636	

Az Igazgatóság bemutatóhelyei „mozaikosan” helyezkednek el. Az Igazgatóságnak jelenleg nincs önálló látogatóközpontja, így a bemutatóhelyek próbálják részben ezt a feladatot is ellátni.

Tanösvény

Név	Helye	Hossza (km)	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány (-/+)
Lóczy gejzír-ösvény	Tihanyi-félsziget	18	geológiai; táblás, önmagába nem visszatérő	BfNPI	-
Boroszlán tanösvény	Bakonybél, Odvaskő	2 és 7	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	+ (A/5 24 oldal, magyar)
Geológiai-botanikai tanösvény	Badacsony-hegy	4	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	+ (A/5 32 oldal, magyar, német)
Geológiai-botanikai sétaút	Kovácsi-hegy, Zalasántó	6	komplex; táblás, önmagába visszatérő	Önkormányzat	-
Bazaltorgonák tanösvény	Szent György-hegy, Raposka	4	táblás; önmagába nem visszatérő	BfNPI	-
Búbos vöcsök tanösvény	Kányavári-sziget, Balatonmagyaród	3	zoológiai; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	-
Kitaibel tanösvény	Somló-hegy	3	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	+ (A/5 24 oldal, magyar)
Koloska-völgy	Balatonfüred	3	Önmagába visszatérő táblás - erdészeti	BfNPI	-
Pele Apó ösvénye	Balatongyörök-Balatonederics	10	Természetismereti. táblás	BfNPI	+ (A/5 24 oldal)
Pele körút	Csopak, BfNPI székhelyének parkja	1	Lakókörnyezet élővilága, geológia, táblás, interaktív elemekkel	BfNPI	-
Kamon-kő	Szigliget	6	Önmagába visszatérő, természetismereti és kultúrtörténeti táblás	BfNPI, Önkormányzat	+ (A/5) angol, magyar nyelvű szórólap
Kócsag tanösvény	Kis-Balaton Diás-szigeti	1	Természetismereti. Táblás, 12 tábla	BfNPI	-

A tanösvények az Igazgatóság bevételeiből, valamint civil szervezetekkel történt együttműködés keretében kerültek fejlesztésre és kialakításra.

9.2. Kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.)
1	Magas-bakonyi TK Boroszlán tanösvény füzet	1994	371
2	Képeslapok	1996, 2003, 2006, 2008	33 851
3	Káli-medence leporelló (M,A,N)	1998	6 883
4	Káli-medence falvas leporelló – 9 falu (M,A,N)	1998	7 369
5	Káli-medence Részletes Útikalauz (M,A,N)	1998	1599
6	Badacsony tanösvény füzet (M, A)	1998	1153
7	BfNPI tájékoztató füzet (M,A)	1999	3678
8	BfNP térkép (M, A, N)	2008	3239
9	A Pécselyi-medence és környéke c. könyv	2000	239
10	A Kis-Balaton térsége c. könyv	2001	607
11	Somló, Kitaibel tanösvény füzet	2002	102
12	Kápolnapusztá, Bivalyrezervátum füzet (M, A, N)	2002, 2006	4646

13	Hegyesztű geológiai bemutatóhely füzet (M, A, N)	2002	2027
14	A Tihanyi-félsziget c. könyv	2002	1427
15	„Egy varázslatos világ” plakát	2002	15
16	Geológiai kirándulások 1.: A Balaton-felvidék	2002	1678
17	A Tapolcai-medence és tanúhegyei c. könyv	2003	1807
18	Zirc, Arborétum (TKM füzet)	2003, 2006	2070
19	Kankalin füzet feladatlapok gyerekeknek (M)	2004	21
20	Keszthelyi-hegység Pele tanösvény (M)	2004	2017
21	A Káli-medence c. könyv	2005	682
22	A Keszthelyi-hegység c. könyv	2006	2149
23	A Tapolcai-tavasbarlang füzet	2006	1167
24	Salföld Major családi foglalkoztató füzet	2007	4175
25	Berekjárás c. könyv	2008	301

A kiadványok a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, az Igazgatóság saját bevételeiből, valamint szponzorok segítségével készültek. Az utánnnyomás részben az eladott kiadványok árának visszaforgatásával történik.

A 2010. év új kiadványai:

2010. évi turisztikai szóróanyag (mini leporelló magyar, angol, német nyelven, kétnyelvű Szolgáltatások leporelló magyar/angol) készült.

Elkészült a 2011. évi BfNP falinaptár.

A kiadványokat a BfNPI bemutatóhelyein, valamint bizományosi szerződések formájában a Bakonyi Természettudományi Múzeumnál, TOURINFORM irodáknál, Keszthelyen a Festetics-kastélyban, utazási irodáknál terjesztjük. Sajnos a Minisztérium Közönségszolgálat Zöld Boltjában megszűnt a bizományos értékesítés, pedig nagyon nagy szükség lenne egy központi árusítóhelyre, ahol a nemzeti parkok kiadványait, ajándéktárgyait a budapesti közönség megvásárolhatja.

9.3. Látogatottság

A BfNPI ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2010)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizető látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizető látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szakvezetéses túra, nyílt túra		10 330	1 070	11 400	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		790	5 440	6 230	
Erdei iskolai program Bakonybél, Tihany		3 100	0	3 100	
Egyéb:	Barlangi kalandtúra	4 280	0	4 280	
	fotózás leskunyhóból a Kis-Balatonon	10	0	10	
	csónaktúra a Kis-Balaton területén	91	0	91	
	konferencia	0	50	50	
Regisztrált igénybevevők összesen:		18 601	6 560	25 161	

Az Igazgatóság szolgáltatásai:

- Szakvezetés: Nemzeti Parkunk nyitott a látogatók számára, egy terület kivételével: a Kis-Balaton fokozottan védett terület, ahova csak külön engedéllyel és az Igazgatóság által biztosított szakvezetővel lehet belépni. A park további területeinek alaposabb, igényesebb megismeréséhez kérésre szakvezetést biztosítunk.
- Csónaktúra a Kis-Balatonon.
- Természetfotózás a Kis-Balatonon
- Overallos kalandtúra Balatonedericsen a Csodabogyós-barlangban és Szentgálon a Kőlik-barlangban
- Szálláshelyek: Csak előzetes bejelentésre vehetők igénybe. Üdülési csekk elfogadóhelyek.
- Kerékpár kölcsönzése: Csopakon 22 db kerékpár.

2010. évi programok:

Március:

Víz Világnapja – Gőte túra

Április:

Föld Napja Tihanyi-félszigeten: odúellenőrzés és kihelyezés

Tanártovábbképzés

Május:

Madarak és Fák Napja Zircen, az Arborétumban

Gyakorlati madárvédelem – Természetismereti séta Csopakon, a székház kertjében

Balton7 – Bemutatóhelyek kedvezményes látogatása, térítésmentes szakvezetések

„Öreg fától Öreg fáig” túra Hárskút térségében

Bakony-Balaton Geopark értékei 1. Kenesei magaspartok

Európai Nemzeti Parkok Napja a Biológiai sokféleség évében - Zalaszántó

Június:

Terelőkutya bajnokság a Salföldön a Majorban

Bakony-Balaton Geopark értékei 2. Sivatagi időutazás

Magyar Nemzeti Parkok Hétvégéje az Őrségi Nemzeti Parkban

Magyar Nemzeti Parkok Hete

- Bakony-Balaton Geopark értékei – Csodabogyós barlang kedvezményes látogatása

- Bogaras túra, Fonyódliget

- Tájház látogatás, Vörs

- Denevérek hálózása, Balatonyörök

- Patak túra a Séd völgyében Bándnál

- Levendula fesztivál keretében túrák a félszigeten

- Bakony-Balaton Geopark értékei – Szentgáli Kőlik-barlang kedvezményes látogatása

Július:

Bivalyfesztivál Kápolnapusztán

Bakony-Balaton Geopark értékei 3. Mindszentkál

Térítéses túrák a Tihanyi félszigeten (július 14-től szerdánként)

Augusztus:

Térítéses túrák a Tihanyi félszigeten (szerdánként augusztus 18-ig)

Csillagászati nap Bakonybélben

Szeptember:

„Öreg fától Öreg fáig” túra Pénzesgyőr térségében

Konferencia a Biológiai sokféleség jegyében

Vigasság a Majorban– Salföld

Október:

Gyaloglás Világnapja – Cserszömörce túra a Tihanyi-félszigeten
 Túra az állatok világnapja alkalmából – Irmapuszta, halastavak
 Madármegfigyelési Világnap – Siófokon, a Töreki tavaknál és Várpalotán a halastavaknál:
 közös program az MME-vel
 Bakony-Balaton Geopark értékei 4. Tihanyi-félsziget

December:

Ramsari túra a Tihanyi-félszigeten

2010-ben a Magyar Turizmus Zrt zászlós programja a „Fesztiválok éve”, volt. A Magyar Turizmus Zrt. marketingtevékenységének köszönhetően számos rendezvény (Balaton7) került lebonyolításra, amelyek jelentős mértékben hozzájárultak a nemzeti parkok népszerűsítéséhez, megismertetéséhez.

2010-ben is részt vett Igazgatóságunk a Vendégváro Nemzeti Parkok hétvégéjén, amely az Őrségi Nemzeti Parkban került megrendezésre. A konferencia keretében átadásra került a legkiválóbb ökoturisztikai desztináció díj. Az Igazgatóságunk egyik bemutatóhelye a Kápolnapuszta Bivalyrezervátum harmadik helyezést kapott a pályázat keretében.

Pályázatok:

1. PaNaNet – Burgenlandi és nyugat-dunántúli természetvédelmi területek hálózata (kódszám: L00038, a pályázat a 2007-2013 közötti Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Programban nyert támogatást)
2. Tihanyi Levendula Erdei Iskola Infrastrukturális fejlesztése KEOP-3.3.0 - 2008-0030
3. Bakonybéli Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza Infrastrukturális fejlesztése KEOP-3.3.0 - 2008-0015
4. Tihany Levendula Ház Látogatóközpont KDOP-2.1.1/D-2-f-2009-0006
5. Pannon Csillagda látogatóközpont létesítése Bakonybélben KDOP 2.1.1/B-09-2010-0006

9.4. Társadalmi kapcsolatok

		Megjelenés/részvétel száma a 2010. évben	
		Írott	Elektronikus
Kiállítás, vásár		5	
Média	<i>helyi</i>	82	36
	<i>regionális</i>	21	18
	<i>országos</i>	53	8
Egyéb		38	
Honlap címe		www.bfnp.hu	

Az Igazgatóság arculatának kialakítása a Minisztérium által kiadott arculati kézikönyv szerint történt, ami a honlapot, a levélpapírt, névjegykártyát és a kiadványokat illeti.

Üzenet: Feladataink, céljaink, a Nemzeti Park, mint megőrzendő természeti és kulturális érték, ökoturisztikai célpont, valamint a környezeti nevelés bázisa.

Csatorna: Média (sajtó, TV, rádió) kiállítások, konferenciák, előadások, általunk szervezett fórumok, belső képzés, szóróanyagok, kiadványok (a Nemzeti Park emblémájával), honlap (www.bfnp.hu), felügyelői egyenruha, látogatói viselkedési kódex, időszakosan megjelenő újság a Nemzeti Parkról, bemutatóhelyek, tanösvények.

2009. év végén új honlappal jelent meg az Igazgatóság, amelyet saját munkatársak közreműködésével 2010-ben is folyamatosan fejlesztett és frissített: YouTube, Facebook, Blog alkalmazások és Google rendezvénynaptár is beépültek a honlapba.

Célcsoport: Helyi lakosok, a Balaton vonzáskörzetébe látogatók, turisztikai intézmények, társhatóságok, kistérségi menedzserek, civil szervezetek, oktatási intézmények.

Sajtóval történt együttműködések:

- Veszprém Tv
- Séd Tv
- Balatoni Futár
- Pannon Lapok Veszprém Megyei Napló Zöld Sarok (kéthetente megjelenő cikk a természeti értékekről)
- TermészetBÚVÁR
- Magyar Turista

Fontosabb események:

- Zöld turizmus rendezvények – Nemzeti parkok hétvégéje és Nemzeti parkok hete
- Számos „study tour”
- Biodiverzitás konferencia Csopakon

9.5. Környezeti nevelési intézkedések

Esemény	Helyszín	Részvevők száma
Bakony-Balaton Geopark vetélkedő	Balaton-felvidék, Zánka, Nemesgulács	42 csapat (126 diák + 42 nevelő)
Környezeti nevelés a természetben, avagy a környezettudatos életmódra nevelés eszközeinek alkalmazási lehetőségei a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területein, az ember és környezetének viszonyai alapján. (60 órás akkreditált tanártovábbképzés).	Balaton-felvidék, Magas-bakonyi TK, Csopak	6 fő
Madarak és Fák Napja	Zirc Arborétum	140 fő
Minősített erdei iskolai szolgáltatás	Bakonybél, Tihany	3 100 fő
Természeti értékeink előadássorozat	Balaton-felvidéki intézmények, erdei iskolák, táborok, óvodák, nyugdíjas klubok stb.	1300 fő
Részvétel megyei programokban (Veszprém Megyei Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által szervezett „Egy nap a biztonságért, egy nap az iskolában”)	Veszprém megye	1800 fő
Szakvezetések biztosítása iskolák, egyetemek, kiránduló csoportok részére	Kis-Balaton, Balaton-felvidék, Magas-bakonyi TK	10 330 fő
Vízvizsgálat, előadás, tanösvény bemutatás Óvodáknak/Zöld Óvodáknak	Csopak, Igazgatóság	120 fő
Nyári táborok, napközis táborok	Bakonybél, Tihany	40 fő

Programjainkkal sikerült a társadalom széles rétegéhez eljutni az óvodásoktól kezdődően a nyugdíjas klubokig. A 2010-es évben nőtt az erdei óvodában résztvevő csoportok létszáma a Tihanyi félszigeten, az összes szakvezetett csoport 10%-át tette ki. Általános probléma, hogy a környezeti nevelés területén is humán erőforrás hiány van. Az egyes programokat szinte csak összefogással lehet megvalósítani. Sokszor megfogalmazódnak anyagi forráshiányok is. A több éve megkezdett zöld napi és egyéb rendezvényeinket folytatni kell. Növelni szükséges a honlapunk interaktivitását és népszerűsítését, hogy a látogatók igényeinek minél magasabb színvonalon tudjunk megfelelni. Folytatni kell a források növelését a pályázatok segítségével. Szükséges az együttműködések kiterjesztését. Szükséges a környezeti neveléssel kapcsolatos kiadványok megjelentetése, valamint újabb képzések alapítása/indítása.

Szakdolgozók diplomamunkájához segítségnyújtás (2010-ben 40 fő).

Az Igazgatóság oktatási tevékenységét elsősorban az általános iskolásokra – erdei iskola programon keresztül – lehet legnagyobb hatékonysággal építeni.

A Tihanyi Levendula Erdei Iskolában és a bakonybéli Oktatóközpontban is a 2010. év során befejezett 1-1 KEOP erdei iskola infrastrukturális pályázatnak köszönhetően a minősített erdei iskola szolgáltatások révén tovább bővíthet a kihasználtság. Az épületek a tanév során erdei iskolaként, míg nyáron és a hétvégenként turistaszállóként fogadják az ország minden részéről az idelátogató diákokat, vendégeket.

9.6. Barátságos természetvédelem, Zöld-Pont Iroda

A Zöld-Pont Irodában a szelektív hulladékgyűjtéssel, környezetvédelmi és természetvédelmi adatokkal, a nemzeti park ökoturisztikai kínálatával kapcsolatos ingyenes kiadványok, illetve az Agrármarketing Centrum és a Csalán Környezetvédelmi Egyesület tájékoztató anyagai, valamint a KvVM sajtóirodájának közleményei, pályázati lehetőségek, a napi sajtó hírei folyamatosan hozzáférhetők. Parlagfűirtás céljából az Iroda – a készlet erejéig – kesztyűt és maszkot biztosít.

Az Igazgatóság Zöld-Pont Iroda koordinátora több környezetvédelmi és természetvédelmi témájú rendezvényen vett részt.

10. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

- Folyamatos kapcsolattartás az önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, turisztikai szervezetekkel.
- Kapcsolattartás a létrejött és az alakuló TDM (Turisztikai Desztinációs Menedzsment) szervezetekkel.
- Részvétel az Utazás Kiállításon Budapesten és Veszprémben.
- A társhatóságokkal való kapcsolattartás folyamatos. Vezetői szinten rendszeresek az egyeztető találkozók a KTVF-ek és a KÖVIZIG-ek szakembereivel.
- Egyetemek (Szent István Egyetem - gyakorlatos, szakdolgozatos hallgatók, HABIT-CHANGE pályázat, Pannon Egyetem - gyakorlatos, szakdolgozatos hallgatók, Soproni Egyetem - gyakorlatos, szakdolgozatos, TDK-s hallgatók)

11. Belföldi és külföldi együttműködés

Belföldi együttműködési megállapodások	
Bakonybéli Szt. Mauríciusz Monostor és az önkormányzat	Egymás bemutatóhelyeinek belépőjegy- áraival kapcsolatos kölcsönös kedvezmény biztosítása
Bakonyerdő Zrt, Badacsonytördemic, Nemesgulács, Badacsonytomaj önkormányzatok	Badacsony erdészeti, természeti, turisztikai céljainak koordinálása
Balaton Riviéra Egyesület	Balaton Riviéra Kártya elfogadása a Lóczy-barlangban, Hegyestűn, Salföldön a Majorban, pártoló tagság az Egyesületben általános együttműködési megállapodás alapján, bekapcsolódás a Mandula Ünnepek programjaiba
Hotelinfo Kft.	Balaton Turizmus Kártya elfogadásával kedvezményes jegy váltási lehetőség a Lóczy-barlangban, Hegyestűn, a Kotsy-vízimalomban és a Vörsön, a Tájházban
Balatonfüredi Turisztikai Egyesület	Füred Kártya elfogadása a Lóczy-barlangban és általános együttműködési megállapodás
Bauxitkutató Természetjáró SE	Balaton-felvidék természeti értékeinek bemutatása
E.ON Energiaszolgáltató Kft.	Szigetelések befejezése a Kerecsen LiIFE keretében, de ezen felül jelentős segítséget nyújt a további szigetelési munkákhoz is az Akadálymentes Égbolt megállapodásnak megfelelően
Gyenesdiási Turisztikai Egyesület	Gyenesdiás Kártya elfogadása a Bivalyrezervátumban és a Kotsy-vízimalomban
Gyulaffy László Hagyományörző Lovasbandérium-Csobánc Várért Alapítvány	Csobánc fejlesztése, értékeinek megőrzése
„HELKA program” (Szóragozó Oktatási és Szolgáltató Bt. és LONDRA Tanácsadó és Szolgáltató Bt.)	A „Balaton tündére” (Helka és Kelén) legendára épülő, gyermekeknek szóló irodalmi mű, internetes kalandjáték, ismeretterjesztő TV sorozat, iskolai vetélkedősorozat szakmai előkészítése, népszerűsítése
H.E.L.P. Hungary Szabadidő és Táborszervező Kft.	Szakvezetés biztosítása a Kft. által szervezett csoportok részére
Hotelinfo Kft.	Balatonkártya elfogadása bemutatóhelyeinken
Keszthely-Hévíz Kistérségi Fejlesztési és Többcélú Társulás	Kistérség fejlesztése
Keszthelyi Turisztikai Egyesület	Keszthely Kártya elfogadása a Bivalyrezervátumban, a Kotsy-vízimalomban és a Vörsi Tájházban
Kittenberger Kálmán Növény és Vadaspark Szolgáltató Kht.	Egymás tevékenységének összehangolása

Marcali Szakképző Iskola	Szakmai Együttműködési Megállapodás a TÁMOP 3.1.4. „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben” c. pályázati program megvalósításához
Németh László Művelődési Ház, Tihany	A Levendula Fesztivál megrendezése
Területileg illetékes KTVF-ek	Természetvédelmi jogkörökben együttműködés megvalósítása
Tihany Tourist Kft.	Erdei iskola program szervezése a Tihanyi-félszigeten
Varázslatos Magyarország Természetfotó Nonprofit Kft.	A Kft. által kiírt fotópályázat győzteseinek ingyenes belépőjegyek felajánlása bemutatóhelyeinkre, Kis-Balatonra
WWF Magyarország	Kedvezményes belépés biztosítása a Panda Klub tagoknak
Zalakarosi Turisztikai Egyesület	pártoló tagság az Egyesületben
Zánkai Gyermek és Ifjúsági KHT	Egymás turisztikai és környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységének összehangolása

Külföldi együttműködés:

- Részvétel ismertető előadással Madridban a biodiverzitás évének megnyitó konferenciáján.
- A Közép-Európai Egyetem hallgatói látogatása Tihanyban és Káli-medencében.
- PaNaNet pályázat keretén belül együttműködés a Nationalpark Neusiedlersee Seewinkel-lel és a Regionalmanagement Burgenlanddal (ez utóbbi a burgenlandi natúrparkokat képviseli).
- PaNaNet pályázat keretén belül az Igazgatóság bemutatkozott a Bird Experience rendezvényen Burgenlandban.
- Leonardo pályázat keretén belül Lett országból a Gauja Nemzeti Parkból két fő két hétig tanulmányozta nemzeti parkunkat.
- Matthias Merkel német gyakornok 1 hónapot volt itt nyáron az Igazgatóságon segítve a német nyelvű honlap és kiadványok szerkesztését.
- Leibniz Institute of Ecological and Regional Development (IOER), Drezda, Németország - HABIT-CHANGE (Interreg IVb) Patnership Agreement (www.habit-change.eu)

12. Ellenőrzés

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa/célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1	BfNPI	Munkavédelmi felügyelő	Munkavédelmi ellenőrzés, tűzvédelmi ellenőrzés	Az oktatásról, ellenőrzésről jegyzőkönyv készült, az érintésvédelmi felülvizsgálat megvalósult. A belépő közmunkások oktatása folyamatos.
2	BfNPI igazgató	Belső ellenőr	A bizonylati rendszer (benne a bizonylati szabályzat és bizonylati jegyzék) korszerűsítése, aktualizálása, kiegészítése. Teljesítményellenőrzés.	A bizonylati jegyzék és szabályzat elkészült.
3	BfNPI igazgató	Belső ellenőr	Szabályszerűség ellenőrzés. A jelentésben szereplő észrevételek figyelembe vétele (szobaleltár, 5000 Ft alatti értékű eszközök nyilvántartása) a következő 2010. év végi évi leltározás során.	A leltár a jelentés megállapításainak figyelembevételével készült el.
4	BfNPI igazgató	Belső ellenőr	Szabályszerűségi elemekkel teljesítmény ellenőrzés FEUVE rendszer áttekintése, korszerűsítése, FEUVE szabályzat készítése	A FEUVE szabályzat elkészült, a FEUVE rendszer működtetése a 2011. évben teljeskörű felülvizsgálatra kerül.
5	BfNPI igazgató	Belső ellenőr	Szabályszerűségi és teljesítmény ellenőrzés/ Kijelölt pénzkezelési hely ellenőrzése Vidravár Oktatási Központ és Üdülő pénztárának, működésének és pénzkezelési tevékenységének ellenőrzése	Helyfoglalási program kialakítása megtörtént. A vidravar.hu honlapon térítési díjak pontosításra kerültek. Az új igazgatói utasításban üdülési csekk analitikus nyilvántartás kialakításra került. Vidravárban pénzkezelő hely kialakítására került volna sor a 2011. évi szezonban, de az üzemeltetői szerződés 2011. január 1.-én a megszűnt.

6	BfNPI igazgató	Belső ellenőr	Teljesítmény ellenőrzés/ Az értékesítések esetében legalább egyszerűsített „mintaszerződés” készítése és az adásvételi szerződések felülvizsgálata	A mintaszerződés kialakításra került, az állatértékesítésekre és azt a legnagyobb partnerrel megkötötte hivatalosan is.
7	BfNPI igazgató	Belső ellenőr	Szabályszerűség ellenőrzés/ A 2010. évi pályázatok előmunka elszámolásának vizsgálata	Negyedévente történik az előmunka költségek elszámolása a pályázati források terhére. A vezetői ellenőrzések számának növelésére intézkedés történt.
8	BfNPI igazgató	Belső ellenőr	Szabályszerűségi ellenőrzés / A maradvány képzéssel kapcsolatos tevékenység ellenőrzése	Az előirányzat maradvány nyilvántartás nem tartalmazza a kötelezettségvállalás állományba vételi bizonylatát, melyet az igazgatóság kiegészítőleg pótol.
9.	APEH	TB szakellenőrzés	Kifizetőhelyi szabályszerűségi ellenőrzés	Az ellenőrzés mindent rendben talált.
10.	KvVM miniszter	KvVM Ellenőrzési Önálló Osztály	Szabályszerűségi ellenőrzés/ Fejezeti ellenőrzés utóellenőrzése: pénzügyi számviteli folyamatok, bizonylatok, nyilvántartások, költségvetési beszámolók (2005-2008)	A vizsgálat 2010. novemberében kezdődött a vizsgálati jegyzőkönyv 2011. március elején érkezett. A intézkedési terv pontjaiban előírt intézkedések megvalósultak.
11.	KEOP IH (Irányító Hatóság)	Magyar Államkincstár	KEOP-3.3.0-2008-0030 azonosítószámú pályázat állóeszköz berendezésének, nyilvántartásának és elszámolásának ellenőrzése	Az ellenőrző szervezet az ellenőrzött területet rendben találta.
12.	KEOP IH (Irányító Hatóság)	Magyar Államkincstár	KEOP-3.3.0-2008-0015 azonosítószámú pályázat állóeszköz berendezésének, nyilvántartásának és elszámolásának ellenőrzése	Az ellenőrző szervezet az ellenőrzött területet rendben találta.

13. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)

A Balatonöszödi berek ex lege láppá nyilvánításának előkészítése.

A Vidékfejlesztési Minisztérium Barlang- és Földtani Osztályával és egyéb szakmai szervezetekkel együttműködve az Igazgatóság működési területén található földtani alapszelvények revíziója és – természeti emlékként történő – védetté nyilvánításának előkészítése.

Az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. tv. előírásának megfelelően kötetendő új vagyronkezelési szerződés megkötésével kapcsolatos előkészítő tevékenység, adategyeztetés, VM egyetértő nyilatkozat beszerzése, stb.

Az Igazgatóság vagyronkezelésében levő utak felülvizsgálata. Javaslat tétel az NFA felé, hogy mely utak esetében - természetvédelmi és vagyrongazdálkodási szempontból - nem indokolt Igazgatóságunk vagyronkezelésben való tartása. A vagyronkezelői jog visszaadásával kapcsolatos egyeztetés, vagyronkezelési szerződés módosítása.

A 2011. februárban kiírásra kerülő mezőgazdasági KEOP pályázat összeállítása, benyújtása, koordinálása.

Larsen-csapdák működtetése a dolmányos varjú és a szarka állományának gyérítése céljából.

Csörnyeberek és környéke ex lege láperdeiben az erdőgazdálkodási mód felülvizsgálata, erdészeti üzemterv módosításának kezdeményezése.

Az "Év fája" (tiszafa) programhoz kapcsolódó igazgatósági program összeállítása és megvalósítása (pl. cikkírás, egyedszámolás)

A vörösiszap szennyezéssel érintett területek kárelhárítási munkáiban, helyreállításában való aktív részvétel.

Az „Élőhelyvédelem, és – helyreállítás, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése” című KEOP-2009-3.1.2 projekt I. fordulója dokumentációjának elkészítése (EMT, CBA, engedélyes tervek, hatósági engedélyek).

A „Láprétek, gyeppek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén” című KEOP 3.1.1 projekt munkáinak szervezése

A LIFE07 NAT/H/000321 projekthez kapcsolódó 2011. évi feladatok elvégzése

Az „Élőhelyvédelem, -helyreállítás a Kis-Balaton-medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon” című KEOP-2009-3.1.2/09-2010-0040 azonosítószámú projekt II. fordulóra beadandó dokumentációjának elkészítése, a projekt fejlesztési munkák koordinálása, amennyiben a támogatási döntés megszületik.

Vízimadár szinkronszámlálások szervezése az Igazgatóság működési területén.

Célzott ragadozómadár szinkron-számlálások, felmérő és monitoring programok szervezése az Igazgatóság működési területén.

A BfNPI 2011. évi NBmR-Natura 2000 monitorozó tervének összeállítása, végrehajtása

LIFE06 NAT/H/000102 projekt AFTER-LIFE tervében előírt monitoring feladatok teljesítése, védett fajok ponttérképezése
HABIT-CHANGE - Adaptive management of climate-induced changes of habitat diversity in protected areas (Interreg IVb) projekt koordinálása, aktuális feladatok elvégzése

A nagyvadfajok és elsősorban a muflon természetkárosító hatásainak felmérése a Keszthelyi-hegység és a Keleti-Bakony sziklagyepén, javaslatok kidolgozása.

Min. 2 db NGO találkozó megszervezése a BfNPI működési területén található, természetvédelemmel (is) foglalkozó társadalmi szervezetek számára.

Az egyedi tájérték kataszterezéssel kapcsolatosan a VM irányítása alatt folyó TÉKA program keretén belüli, az Igazgatóságnál végzendő felmérési és dokumentációs munkák II. szakaszának koordinálása, adattáblázatok javítása, véglegesítése. A TÉKA program lezárása.

Küszvágó csér fészkelési lehetőségeinek javítása a Kis-Balatonon.

Leszakadt fekete gólya fészek pótlása a Kis-balaton tájegységben

Mesterséges fészkelési lehetőségek kialakítása a Keszthelyi-hegység sziklafalain és felhagyott bányafalain.

Békamentés a Zalacsányi-tónál valamint Zalaegerszeg-Andráshida elkerülőnél.

Az élettelen természeti értékek megóvására, kezelésére elnyert KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0008 jelű pályázat beruházási szakaszának koordinálása, a kapcsolódó közbeszerzésekkel kapcsolatos ügyintézés.

Az Európai Geoparkok Hálózatának tagságára pályázó Bakony–Balaton Geopark projekt nevezési dokumentációjának összeállítása, folyamatos kapcsolattartás a nemzetközi szervezetekkel.

Természeti adatok TIR szerinti gyűjtése.

Intenzív TIR biotikai adatgyűjtés a BfNPI működési területén előforduló kételtű és hulló fajokról.

Natura 2000 monitorozás megszervezése, koordinálása.

Natura 2000 erdőterületek erdőtervi egyeztetése, területi lehatárolások (mikroélőhelyek).

Ramsari Területté nyilvánítás végigvitele a Balatoni Berkek (HUDD10012), és a Dél Balatoni Berkek (HUDD20041) Natura 2000 területekre és a Lellei Berek területére.

Levendula Ház látogatóközpont átadási ünnepségének megszervezése

Európai Unió soros elnökségéből adódóan a természetvédelmi igazgatók Balaton térségi programjának a koordinálása

Tihanyban a Levendula Ház látogatóközpont üzemeltetésének meghirdetése, a működtetés koordinálása helyezése

A Várpalotai homokbánya TT bemutatóhely üzemeltetésének teljes körű megszervezése, beindítása, a Pangea Egyesület augusztusi ún. Gálya-táborának megszervezése, a helyszíni munka koordinálása (teljes körű kertészeti rekonstrukció, hulladékgyűjtés, a védett feltárás megtisztítása stb.).

Vízitúra bázis (kikötőhely kialakítás) szervezése, ügyintézése Alsó-Szemenyén, a PaNaNet pályázat keretén belül.

Igazgatóság összes rendezvényének koordinálása

Együttműködés a Zánkai Gyermekek és Ifjúsági Centrummal, az erdei iskola program keretén belül Nemzeti Parkunkkal kapcsolatos előadások megtartása, hagyományos vetélkedő megvalósítására a Bakony-Balaton Geopark témában ált. iskolák felsős diákjai számára.

Szakmai és nyári gyakorlatos tanulók gyakorlatának megszervezése, lebonyolítása.

Igazgatóságunk honlapjának feltöltése, fejlesztése német és angol nyelven is. Közérdekű adatok elektronikus közzététele, az adatok feltöltése a www.bfnp.hu honlapra és a www.kozadat.hu honlapra.

Zirc, Arborétum fejlesztésére vonatkozó KEOP pályázat második szakaszának koordinálása, a 2011. évben adódó pályázati feladatok ellátása.

Tapolcai-tavasbarlang felszíni fejlesztése, a megvásárolt új épület engedélyezési és kiviteli tervei, valamint kiállítás terveztetése. Tapolcai-tavasbarlang látogatóközpont kivitelezésére pályázat benyújtása.

A Bakonybéli Pannon Csillagda Látogatóközponttal kapcsolatos KDOP pályázat megvalósítása.

Energetikai KEOP pályázat benyújtása.

Az Igazgatóság Közzolgálati Szabályzatának felülvizsgálata és aktualizálása a vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően.

Somló és a Csobánc légterének folyamatos ellenőrzése, az engedély nélküli repülő tevékenység visszaszorítása légterének ellenőrzése a tilalmi időszakban.

Fakivágások, fakitermelések fokozott ellenőrzése.

Negyedévente igazgatósági őr értekezlet összehívása tematikájának megtervezése.

Engedély nélküli szemét- és hulladéklerakók felmérése örkerületenként.